

Міністерство освіти і науки України

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Історичний факультет

кафедра історії міжнародних відносин та гуманітарних дисциплін

Гвоздік Олександри Романівни

ТЕМА РОБОТИ

Українсько-американські відносини на сучасному етапі

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього рівня «бакалавр»
за спеціальністю 291 – міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії

Науковий керівник:

доцент, кандидат історичних наук

Дзюбленко Ірина Михайлівна

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВІДНОСИН В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ	7
1.1. Визнання України США: дипломатичні стосунки та угоди.....	11
1.2. Перші зовнішньополітичні виклики українсько-американського співробітництва.....	16
РОЗДІЛ 2. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВІДНОСИН НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.....	21
2.1. Політичні відносини та дипломатичні ініціативи.....	25
2.2. Економічні відносини та інвестиції	29
2.3. Соціокультурні відносини на сучасному історичному етапі.....	33
РОЗДІЛ 3. УКРАЇНА В ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ США: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ.....	39
3.1 Сучасні кризи і конфлікти, які впливають на геополітичну стабільність двох країн.....	43
3.2. Відносини України та США під час російської агресії.....	51
3.3. Подальші перспективи співпраці після завершення повномасштабної війни.....	55
ВИСНОВКИ.....	62
ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА.....	64

ВСТУП

Актуальність дослідження українсько-американських відносин на сучасному етапі полягає в їх впливі на економічний розвиток та геополітичну стабільність не лише обох країн, а й усього світу. Важливість вивчення теми є невід'ємним процесом для подальшого розуміння яку роль Сполучені Штати Америки відіграють у підтримці нашої держави, а також в контексті геополітичних конфліктів. Проведення дослідження допоможе зрозуміти можливі шляхи розвитку відносин, а також як працює світовий порядок. Наше спільне прагнення до демократії, підтримки прав людини, а також міжнародної безпеки робить нас чудовими партнерами.

Тема українсько-американських відносин була та залишається доволі складною для розуміння, але й актуальною. Ще з періоду розпаду Радянського Союзу та становлення України незалежною почали відкриватись безліч нових можливостей для розвитку наших відносин, ми можемо спостерігати як наша взаємодія впливає на політичні, культурні та економічні сфери як США, так і України. Ми маємо неабиякий спільний інтерес у забезпеченні стійкості, безпеки, демократії та економічного росту, який буде сприяти співпраці обох держав. На новітньому тлі неополітичних викликів та змін, які завжди були та досі лишаються невід'ємною частиною міжнародного співтовариства, відносини між двома країнами стали предметом як уваги національних дослідників та аналітиків, так і міжнародних. У контексті ж змін у зовнішній політиці Америки, наші відносини набули нового рівня значущості.

Ця дипломна робота присвячується оцінці та аналізу динаміки та стану українсько-американських відносин на початку 21 століття. Шляхом вивчення історичних подій, економічної взаємодії, політичних рішень, а також соціокультурних зв'язків між Україною та США, ми спробуємо зрозуміти сутність

цих відносин та їх вагомий вплив на сучасний міжнародний порядок.

Дослідження українсько-американських відносин є дуже важливим завданням, оскільки вони дуже впливають на економічну та політичну стабільність не лише в регіоні, а й в усьому світі. Ця робота ставить зі мету систематично розглянути ключові та важливі аспекти відносин між двома країнами, щоб розкрити їх суттєві перспективи, виклики та, звісно, риси.

У подальших розділах дипломної роботи ми розглянемо історію українсько-американських відносин, їх динаміку та сучасний стан, а також можливості та виклики, що стоять в майбутньому. Ми також розкриємо вплив соціокультурних зв'язків та громадської дипломатії на формування цих відносин. Завдяки цьому дослідженню ми сподіваємось сприяти кращому розумінню та обговоренню сучасних відносин між Сполученими Штатами Америки та Україною, а також висвітливо їх важливе місце у світовій економіці та політиці.

Окремі аспекти теми відносин двох великих геополітичних країн світу розглядаються науковцями багатьох країн. Заслужують на увагу наукові доробки узагальнюючого характеру з досліджуваної проблеми Деркач О.В. [8], Пеленський Яр. З. [15], Яременко, В. [31]. Дослідженням теми цієї наукової роботи також займаються С.П. Галака [18], Костенко Г. [14], Дубина І. [11] та інші. У міжнародній думці також важливо буде вказати роботи Яценюк А. [33], Яременко М [32] та Плохій С [22]. Важливими внесками в дослідження є роботи Шевченко О. [30], Чалій В [29], Харченко Тетяни [28], Голікова О. 6 та інші. Усі згадані автори зробили свій величезний внесок у вивченні даного питання для всього світу.

Мета дослідження полягає в оцінці та аналізі сучасного стану відносин між Україною та США, а також у виявленні дуже важливих політичних, економічних та соціокультурних аспектів у цих відносинах. Дослідження має спрямування на розкриття всієї важливості, а також сутності відносин між Україною та США у контексті можливих перспектив на майбутнє, а також сучасних геополітичних викликів нашої співпраці.

Відповідно до зазначеної мети **завданнями роботи** є:

- проаналізувати становлення українсько-американських відносин з початку незалежності України;
- розкрити процес визнання України США, дослідити дипломатичні стосунки та угоди;
- висвітлити пріоритетні напрями українсько-американських відносин на початку XXI століття;
- охарактеризувати економічні відносини, інвестиції, а також соціокультурні відносини на сучасному етапі;
- обґрунтувати роль України в зовнішній політиці США, проаналізувати виклики сьогодення;
- розкрити процес відносин України та США під час воєнного конфлікту між Україною та Росією.

Об'єктом дослідження є взаємодія, співпраця та відносини між Україною і Сполученими Штатами Америки в соціокультурній, економічній, політичній і геополітичній сферах на новітньому та сучасному етапі історії.

Предметом дослідження є комплексний аналіз сучасного стану, динаміки та історії відносин між Україною та США, яка включає в себе політичні, соціокультурні, економічні і геополітичні аспекти цих відносин.

Хронологічні рамки дослідження: кінець XX ст. – XXI ст.

Методи дослідження ґрунтуються на принципах історизму та об'єктивності. У процесі дослідження використані загальнонаукові та історичні методи пізнання: конкретно-пошуковий, порівняльно-історичний, критичний, статистично-аналітичний, метод узагальнення та систематизації.

Практичне значення полягає в тому, що воно надає вкрай необхідну інформацію, а також аналітичний підхід для вдосконалення та формування зовнішньої політики України та США. Дослідження допоможе розуміти вплив обох країн на міжнародну спену, а також підштовхне розробляти стратегії співпраці

та вирішувати актуальні проблеми та глобальні виклики, такі як економічний розвиток, геополітична стабільність та збереження безпеки обох країн та всього світу в цілому.

Апробація результатів роботи.

Основні аспекти роботи висвітлювались у доповіді конференції: “Становлення українсько-американських відносин в незалежній Україні” на конференції “Освіта і наука” 9-11 квітня 2024 року на Історичному факультеті Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Структура і обсяг роботи зумовлені специфікою поставлених мети та завдань, логікою розкриття та характером досліджуваної теми. Робота складається із вступу, трьох розділів, вісьмох підрозділів, висновків, списку використаних джерел (40 позицій). Загальний обсяг роботи становить 67 сторінок.

РОЗДІЛ 1. СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВІДНОСИН В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ

Історія становлення Українсько-Американських відносин є доволі цікавим питанням для сьогодення. Давайте зв'яжімо доволі тісні стосунки між подіями в історії, перспективою в геополітиці та перспективами. Почнемо з того, що становлення відносин між Україною та Америкою у контексті нашої незалежності є доволі заплідненим ґрунтом для розуміння всієї необхідності, впливу та насамперед важливості зв'язків між державами. Інформація є актуальною, бо вона не лише робить огляд історичного шляху співпраці, а і розкриває усі сучасні реалії та наші перспективи, як в плані співробітництва, так і в підтримці. За контекстом нашої історії ми маємо багато викликів та завжди маємо на меті визначити стратегічні шляхи подальшого розвитку нашого партнерства. Тоді давайте зануримось у всю таємничість стосунків між США та Україною, які взяли свій основний початок у 1991 році, з моменту, як Україна стала незалежною державою [8].

Ми знаємо, що період після того, як Україна здобула свою незалежність визначався сильною динамікою та побудовою взаємних відносин, які можуть бути обґрунтовані, як сучасними реаліями, так і історичними. У той час наша країна мусила переосмислити своє місце у цьому світі та розгорнути зовсім нову сторінку нашої незалежної історії. Звісно, не будемо забувати, що саме США стали важливим стратегічним фактором, що й мало вплив на розвиток та побудову економічних, політичних та, звісно, культурних аспектів всього українського суспільства загалом. Сполучені Штати Америки, після того, як Україна вийшла з Радянського Союзу, підтвердили встановлення дипломатичних стосунків у 1991 році. Сполучені Штати, надавали і досі надають величезного значення успішному

становленню нашої держави, а саме як держави з процвітаючою ринковою економікою та розвинутою в усіх аспектах [2]. Ще на самому початку, з року становлення незалежності України, США було зусереджена на нашому підняттю на ноги та зміцненню, як демократичної країни, такої, яка процвітає, ну й звісно слугує гарантом безпеки.

Можемо зауважити, що Сполучені Штати є зацікавленими в тому, щоб Україна стала більш інтегрованою до євроатлантичних та європейських структур. Не можемо не взяти до уваги Хартію про стратегічне партнерство між Україною та США, яка підкреслює важливість наших двохсторонніх відносин і сама собою має на увазі розширення в галузях економіки, безпеки та торгівлі, а також не будемо забувати про оборону, демократію, енергетичну цілісність та безпеку, а також культурний обмін. Наголосимо, що документ слугує незламною підтримкою Сполученими Штатами на більш активну взаємодію між Організацією Північноатлантичного договору (НАТО) та України [1]. І для того, щоб реалізувати одне з ключових положень цієї Хартії, була встановлена комісія із стратегічного партнерства з боку обидвох країн. Взаємовідносини США та України з моменту незалежності грають важливу роль у будіванні, розвитку та формуванні обох країн. Зв'язки та в першу чергу співпраця між цими країнами включають економічні, військові, політичні та культурні аспекти. Всебічна підтримка та допомога в економічному плані від нашого партнера виявились критичними в переході України до ринкової економіки. А також доволі важливими аспектами нашої співпраці стали розвиток громадського суспільства, технічна підтримка та програми фінансової допомоги. До цього списку доречно буде додати ключовий елемент українсько-американських відносин, а саме політичний діалог, який являє собою запоруку успішних зв'язків. Зі сторони України США сприймається, як важливий стратегічний партнер у забезпеченні власної національної безпеки, а також як дружня країна, яка є всецілим союзником, особливо під час дуже тяжких геополітичних випробовувань та викликів, таких як війна з росією. В плані освіти

ключову роль роль відіграють обміни особливостями культур та співпраця в плані освіти. Можемо наголосити, що багато років ведуться активні програми обміну студентами, співпраці в науковій сфері, культурні заходи, які поглиблюють та укріплюють взаємодію наших суспільств [7].

США та Україна кожного дня розвивають взаємовідносини в умовах нашого сучасного світу. Звісно, це охоплює спільні зусилля в протистоянні корупції, в підтримці демократії та прав людей, а також в співпраці у сферах кібербезпеки та енергетики, що є надзвичайно актуальною проблемою у наш час. І такі виклики, як агресія з боку росії, енергетична безпека, цифрова трансформація та розвиток демократії стають новою ареною та областями співдружності між нашими країнами [3]. І ці відносини продовжують рости, вони продовжують процвітати та змінюватись, тягнучи за собою зміни в США та в Україні, сприяючи стабільності та просуванню на нашому шляху до дружнього та мирного співіснування в міжнародній спільності та на міжнародній арені. Можемо зауважити, що після проголошення незалежності України початок цих відносин став дуже важливою сходинкою у становленні американсько-українського партнерства. Основою ж для співпраці стали такі фактори, як політична підтримка, обмін культурними цінностями та економічна допомога. Можемо зауважити, що Україна має повне право на те, щоб вважати США своїм важливим стратегічним партнером, особливо коли ми говоримо про нац-безпеку та геополітичні виклики. Своєю готовністю до спільних зусиль у різноманітних сферах виявляють обидві країни. Це виступає відображенням взаємного інтересу у боротьбі із загрозами. Звісно, не зважаючи на усі досягнуті успіхи у нашій співпраці, ми можемо завжди актуалізувати цю тему відносин між Україною та Сполученими Штатами Америки. Виклики, які були подолані та ті, які нас чекають, наприклад національна безпека, цифрові перетворення та сталість демократії, вони будуть потребувати зовсім нових спільних рішень та стратегій для підтримки міжнародної стабільності.

Хотілось би також зауважити, що під час становлення міцних

українсько-американських відносин відбулось багато цікавих подій. Україна та США мають спільні інтереси в космосі, Україні та США спільно працюють у космічній галузі. Також українська компанія “Южмаш” розробляє космічні двигуни (до початку війни велись активні роботи над цим), які постачаються в США та слугують основою ракет Atlas та Antres. Також, як цікавий факт, Україна стала першою країною, яка відмовилась від ядерної зброї, і як ми можемо побачити даремно, вона підписала договір на Будапештському меморандумі [9].

Не будемо забувати, що Україна має величезну діаспору на території США та черпає їх культуру та інтереси, обмінюючи їх на навчання американців нашим інтересам. Ще у 2005 році було підписано між обома сторонами Угоду про візовий режим, який спрощує в'їзд громадян обох сторін для туристичних, робочих та багатьох інших цілей. Це допомогло українцям з більшою легкістю відвідувати країну-партнера та вносити в їх економіку свій вклад. Також США та Україна спільно співпрацюють у міжнародних миротворчих місіях, так було до початку повномасштабного вторгнення Росії. Україна до початку війни, та й зараз розвиває досвід своїх військових, відправляючи їх на навчання за кордон, а також військові проходять практику керування новітніми технологіями. Це зараз дуже допомагає.

І також цікаво буде зауважити, що з початку підписання договорів ми мали проблеми з корупцією, і цю проблему ми спільно зі Сполученими Штатами намагались вирішити. США надавало Україні фінансову та технічну допомогу для реалізації антикорупційних реформ [23].

Отже, відносини Україна-США у контексті нашої незалежності виявились ключевим елементом для формування обох держав. Партнерство базується на взаємодії у всіх сферах та залишається однією з ключевих складових геополітичної картини сучасного світу, а подальший розвиток є важливим для всебічного миру. Наші відносини приносять багато користі обидвом сторонам, і, як ми можемо заключити, після завершення війни Україна стане повноправним союзником США та зможе відплатити за всю їх допомогу своїми силами, натхненням та ресурсами,

ми є наймовірно важливим партнером для усього світу. Розуміючи це, країни залучають свою допомогу у нашу перемогу.

1.1. Визнання України США: дипломатичні стосунки та угоди

Поштовхом для завершення попередньої епохи та перегортанням сторінки в майбутні взаємини України та США стало визнання України як незалежної держави. Це відіграло визначну роль у формуванні подальших міцних відносин з усім світом в цілому. Таким чином усі підписані угоди та наші дипломатичні стосунки стають фундаментом для розвитку співпраці у багатьох сферах нашого повсякденного життя, вони ж визнають та відображають взаєморозуміння, підтримку та всебічне визнання. Вся ця взаємодія має охоплення на політичні консультації, обмін культурними цінностями, допомогу в економічному плані та спільні стратегії щодо розв'язання як глобальних, так і локальних проблем.

Від самого початку підписання перших угод та взаємовизнання між державами до сучасних викликів та перешкод, а також до перспектив співпраці ми пройшли величезний шлях. Угоди та дипломатія є не лише формальними паперами, підписами та літерами, вони є відображенням довіри та підтримки, що дозволяє країнам будувати своє майбутнє, рухатись лише вперед у спільному бажанні досягти розвитку та стабільності. США визнали Україну незалежною 26 грудня 1991 року, а дипломатичні відносини було встановлені вже 3 січня того ж року і вони виявились запорукою вірного виконання дій з боку обидвох країн. А значенням наших відносин обумовлюється першим ділом тим, що США є лідером для усього світу і гарантом нац-безпеки [5].

Звісно, на протязі наших відносин можемо виділити певні етапи, кожен з яких є відзеркаленням особливостей внутрішніх та зовнішньополітичних ситуацій обох країн, а також усього світу в цілому. Ми можемо узяти 1 серпня 1991 року як нульову точку відліку, так як у цей день Президент США Дж. Буш у своїй промові твердо висловився за збереження СРСР. Для США безпрецедентним стало те, що

Дж. Буш показав текст цієї промови радянському керівникові, коли їхав з Москви до Києва [10]. І саме цей період для США виявився болісною переоцінкою зовнішньополітичних пріоритетів. На жаль, знаючи історію, політики, що усвідомлювали необхідність визнання України були в мешості, тоді ж навіть Штати блокували економічні та політичні контакти з Україною, тому що визнавали лише росію, як правонаступницею СРСР [10].

Можемо помітити, що ЗПУ на той момент мало мету досягти реального визнання України як рівноправного партнера з боку США і тоді ж 5-7 травня 1992 року відбувся перший офіційний візит тогочасного Президента України Леоніда Кравчука до Сполучених Штатів. В ході цього візиту підписалася низка документів, такі як політична декларація та меморандум про взаєморозуміння. Тоді ж у декларації мова йшла про формулу демократичного партнерства. Але практика тодішніх відносин, на жаль, залишилась на тому ж рівні.

Столиця США, місто Вашингтон, на той момент почав займати дуже жорстку позицію проти нашої країни, це відбувалось у 1993 році, тоді ж вони наполягали на швидкому ратифікуванні договору про обмеження стратегічних та наступальних озброєнь та до приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, тому що питання про безядерний статус стояло найбільш гостро [15]. Мас-медіа в той період були націлені на всецілу пропаганду проти України. Але після прибуття до влади Б. Клінтона було обрано шлях розбудови українсько-американських відносин. Впливові представники Конгресу дуже вплинули на це політичне питання. І того ж року у квітні була випущена заява про необхідність спільного подолання кризи довіри. 9 травня на відвідинах делегацією США з послом з особливих доручень було висловлено бажання американської сторони розпочати зовсім новий етап у відносинах з Україною, який був схвалений Білим Домом та усією адміністрацією. Ця подія дала поштовх на підписання Хартії про співробітництво, дружбу та партнерство. Дуже важливим рішенням для України стало надання фінансової допомоги з боку США у розмірі

350 мільйонів доларів, а також з візитом Державного секретаря В. Крістофера 24-25 жовтня 1993 року була досягнута домовленість про те, що США нарешті сприятимуть під'єднанню України до Генеральної угоди з торгівлі та тарифів, а також налагодження конструктивного співробітництва з МБРР та МВФ [6]. Важливим кроком подолання проблеми зневіри в нашу країну через невиконання всіх домовленостей щодо договору СНО-І стала ратифікація договору про СНО-І 18 листопада 1993 року. Справжнім проривом у складних відносинах стало підписання Президентами США, України та Росії Тресторонньої заяви 14 січня 1994 року, яка давала гарантії безпеки для України. Ця заява дала можливість зняти застереження Верховної ради, а ще більш динамічними стали відносини між Україною та США з приходом Л. Кучми на пост президента, а також його перший візит 19-23 листопада 1994 року розпочав новий етап міжнародного співробітництва. Після підписання Хартії українсько-американського партнерства, дружби та співробітництва 22 листопада 1994 року США, Велика Британція, росія Франція та Китай на Будапештському саміті ОБСЄ 5-6 грудня дали гарантії національної безпеки України [28].

Після того, як Україна стала без'ядерною державою, вона здобула міжнародний авторитет. Важливими роками стали 1995-1996-ті, коли відносини між Україною та США набули вагомості інтенсивності через підписання всупереч Штатам заяви про підтримку усіх процесів демократичних та ринкових перетворень в Україні, її територіальної цілісності та політичного суверенітету.

Станом на 1 січня 2000 року Україна вже мала понад 70 підписаних та готових до підписання угод та спільних документів з США, яке було і буде головним інвестором для нашої країни. Складовими фінансової та економічної підтримки стали грантова допомога СБ, МВФ та Ексімбанку, а також гуманітарна допомога неурядових організацій, а інструментом допомоги є Агенство міжнародного розвитку США, який має офіс у Києві [7].

В тей же рік 5 червня широке коло проблем було обговорене під час візиту

Клінтона тоді ж було підписано низку міжнародних угод, туди ж можемо віднести питання поглиблення інвестиційної та торгової співпраці, співробітництва в сфері науки та технології, освітніх процесах, а також вступ України в СОТ. Перспективи наших відносин на той момент багато в чому залежали від Українського інвестиційного клімату.

Після усіх подій, на жаль, для відносин наступили важкі часи через знаменитий скандал, що отримав назву “диски-стегенця” та він змусив США зняти рожеві окуляри [8]. Україні, всупереч попереджень США почала нариватись на штрафні санкції, збитки від яких сягали 75 мільйонів доларів. Удару зазнав не лише бюджет, але й імідж влади, бо борги переважали 470 мільйонів. Поліпшити становище могла лише адекватна реакція на санкції з боку України, але перший виданий закон, який мав урегулювати ситуацію, був виданий поспіхом та мав багато неточностей, він був схожим на бажання вирішити усе одразу шляхом розв'язання побічних проблем, якщо сказати іншими словами, то Україна обрала просто образитись. На жаль, як тоді, так і зараз поки Україна не розбереться з адміністративною корупцією про якусь повноцінну інтеграцію у світове товариство годі й говорити, можемо зауважити, що це стосується і судової системи. Цифри свідчили, що стан погіршувався, а інвестори спостерігали за цим. Ми можемо це побачити по цифрам, в 2001 році інвестицій було менше на 10 відсотків, але нерезиденти вилучили додаткового капіталу на 36 відсотків більше. Було дуже помітно, що Україна вийшла з Радянського союзу лише територією, а не правителями [17].

На трирічний термін США винесло вердикт обмежити імпорт для України. На жаль, металургічні підприємства постарждали через обмежувальні санкції. Рішення Адміністрації США можгло навіть призвести до закриття всього ринку америки для української металопродукції, воно ж складало аж приблизно 50 відсотків від всього експорту українських товарів для США. Це дало гарний приклад тому, що відносини з країнами слід вести розумно, навіть не

замислюючись про кражу.

На той момент запроваджені санкції ставили під загрозу цілий рід принципів домовленостей, які були досягнуті під час переговорів в форматі Комітету по сталі Організації економічного співробітництва та розвитку щодо саме скорочення виробництва сталі з метою того, щоб збалансувати пропозицію на попит на світовому ринку. Під час зустрічі Віце-прем'єр міністра В. Рогового з послом США в Україні К. Паскуалем були вироблені шляхи врегулювання питання щодо санкцій. І так, Україна прагнула мирного вирішення цієї проблеми запровадження мита на імпорту і завдяки існуючій двосторонній домовленості початок регулювання пішов.

Наступні роки стали для України вирішальними, питання були урегульовані та відносини розвивались доволі повільно. Співпраця між нашими країнами слугує показником не лише спільним політичних та дипломатичних зусиль, а й невід'ємним фактором у підтримці стабільності світу. Початком заключення величезної кількості угод стала збройна агресія та вторгнення Росії на територію України. З того моменту можемо заключити, що США стали не лише основним гарантом нашої перемоги, а й взірцем для інших країн. Отже, хоч відносини між США та Україною піддавались не лише випробуванням, але й суперечкам та роздорам, але співпраця витримала та дала свої плоди, як ми можемо бачити на сьогодні [13].

Отже, визнання України Сполученими Штатами Америки стало неймовірно важливою подією для всього світу, це визначило подальший розвиток дипломатичних стосунків між двома країнами. З того часу Україна та США стоїть на складному шляху розвитку та подолання конфліктів, розширюючи вплив та співпрацю в різних сферах. Дипломатичне визнання відобразило підтримку Україні в період становлення незалежної держави, а після відносини ускладнювались численними викликами, такими як конфлікт на сході України та геополітична напруга з Росією. Низка важливих угод уже була підписана з

моменту визнання, вони забезпечують гарантії безпеки та підтримки і досі і показують на ділі, що країни мають та тримають своє слово. Україна та Сполучені Штати Америки залишаються важливими стратегічними партнерами у боротьбі за свободу, демократію та міжнародну стабільність. Визнання та підтримка, яку надає США, є одним з найважливіших факторів для України у контексті геополітичних викликів, що на сьогоднішній день стоять перед ними. Дипломатичні стосунки та укладені угоди є основою для подальшої співпраці обох країн та активно сприяють розвитку партнерства, культур та світової стабільності в цілому.

1.2. Перші зовнішньополітичні виклики українсько-американського співробітництва

Розпочнемо з того, що, як ми знаємо, наші країни завжди піддавались викликам, але найбільшим викликом стала агресія з боку Росії. З того моменту, як російська федерація безцеремонно вторглась на незалежні території України, порушивши при цьому норми та принципи загальноприйнятого міжнародного права, і разом з цим пошатнувши усю міжнародну практику підтримання миру та безпеки, порушивши угоди, які набувались роками, а також окупувавши суверенну територію Крим, уже пройшло багато часу. Українська держава з того часу опинилась в найважчій ситуації, яка лише існувала з початку незалежності. Україна в умовах збройної інтервенції та баланчування між війною та миром, змужена чинили опір великій мілітаризованій державі, яка стала агресором, яка й досі не може змиритись з євроінтеграційним прагненням суспільства України. Проте, не зважаючи на тероризм, окупацію, ескалацію збройного конфлікту, загрози та дестабілізацію показала всьому світові свою рішучість та прагнення вирішити конфлікт на Сході мирним шляхом. Таким чином керівництво України дало ініціацію безпрецедентним політичним та дипломатичним заходам щодо мобілізації міжнародних і національних зусиль у напрямку забезпечення національної безпеки. Основою так званих “Мінських угод” стали мирні

пропозиції Української сторони, які дозволили на той час втримувати та зване перемир'я. Ці події підтвердили, що Україна може захищати свою незалежність, порядок та стабільність, а також курс на євроатлантичну інтеграцію. Також вторгнення Росії на територію України зумовили необхідність розвитку військово-політичного співробітництва. Українській державі слід бути завжди готовою до використання усіх можливостей, яке надається з боку міжнародного законодавства загалом, міжнародна спільнота робить майже усе можливо для затримання росії шляхом блокувань, санкцій, фінансово-економічних обмежень, політичного ігнорування та військово-фінансової підтримки України [12].

На даний момент основними стратегічними пріоритетами нашої співпраці є забезпечення принципу верховенства права, забезпечення політичного діалогу, захист суверенітету та територіальної цілісності та мобілізація міжнародної спільноти. Також до цього списку можемо додати зміцнення Української обороноздатності, енергетичної та ядерної безпеки в цілому, розвиток научних технологій, і звісно захист України від активних ворожих дій. Тепер розглянемо детальніше особливості та основні досягнення глобального партнерства із США. До вторгнення Росії на територію України, наша країна вже зіштовхувалась в глобальними викликами, які успішно подолала, залишившись гарним партнером для Сполучених Штатів [18]. Ми пройшли кризи, договори, корупцію, яка викликала проблеми в стосунках з іншими країнами, ми подолали багато проблем, але зараз стоїмо на порозі розквіту нашої держави, і підтримка США в цьому питанні є основним гарантом нашої перемоги. На сьогодні в умовах окупації частини території України, США має неухильну позицію дотримуватись гарантій суверенітету, територіальної цілісності, незалежності та непорушності кордонів України. США не забувають про Крим, про Донецьк та Луганськ, прагнучи повернути їх назад до складу Української території, це було наголошено Джо Байденом у грудні 2015 року. Не лише США, а й майже весь світ не прийме відання цих територій ні за яких умов [22].

Нами було з'ясовано, що США являє собою державу, яка серед всіх країн-донорів, а також можемо сказати партнерів, надала найбільшу допомогу Україні, завдяки їй наша країна підвищує свою обороноздатність та оновлює Збройні сили. Окремо від допомоги США, Україна також отримує військово-технічну допомогу від НАТО за підтримки Сполучених Штатів. Ще в 2014 році Альянс затвердив 5 фінансових трастових фондів, в сумі близька 5,4 мільйонів євро [9]. Також слід зауважити що одним із найголовніших досягнень в військово-політичній сфері стало передбачення в оборонному бюджеті США на 2016 рік 300 мільйонів доларів на військову допомогу, а також був підписаний закон про національну оборону США на 2016 фінансовий рік. У 2016 році, 15 березня для України надається величезна допомога, яка отримала назву “Комплексний пакет допомоги для України”, зауважимо, що цей пакет був схвалений НАТО. Було заявлено, що мета такого пакету допомоги полягає в діяльності України по створенню більш дієвих та ефективних оборонних структур, а також у посиленні цифрового та демократичного контролю з їх боку за роботою над цими проєктами. Ця допомога дала поштовх до розвитку у військовій галузі, а на самперед в боротьбі протидії гібридній війні [16]. Окремо ж від того, Міністр оборони країн-членів НАТО погодилися з тим, що Мінські домовленості можуть лишитися шляхом до сталого рішення конфлікту, а також вони закликали усі інші сторони до виконання цих домовленостей. Можемо зазначити, що також було висловлену невинну підтримку з боку не лише США та НАТО, а й багатьох інших країн до суверенітету і територіальної цілісності всієї України, при тому наголосивши, що члени Альянсу навіть на грам не визнають незаконної та нелегітимної анексії Криму [11].

Наступним неймовірно важливим кроком розвитку відносин та військово-політичного співробітництва між Україною та США стало проведення командно-штабних військових навчань. У 2015 році було вперше проведено наймасштабніші та найтриваліші навчання, які мали назву “Fearless

Guardian-2015”. Саше ці навчання знову доказали всецілу допомогу з боку Сполучених Штатів. Навчання у Львові 2016 році на Яворівському полігоні, яке взяло назву “Репід Трейдент-2016”, привернуло до себе увагу партнерів США, Канади, Великобританії, Болгарії, Литви, Туреччини й інших та в них брали участь 1800 військовослужбовців із 13 країн світу [13].

Також з 2016 року Багатонаціональний об’єднаний комітет з питань військового співробітництва почав здійснювати оцінку військових потреб України та визначати пріоритетні напрями співпраці у наданні військового обладнання та дорадчих ініціатив, а також почав здійснювати підготовку військових кадрів. Окремо виділимо питання, яке стосується співпраці України та США у напрямку реалізації безпекової місії у сфері нерозповсюдження яброї масового знищення, а також контролю над всім озброєнням та, звісно, розброєнням і зменшенням біологічної загрози. Так, Україна з підтримкою Сполучених Штатів Америки продовжує здійснення оборонного огляду сектору оборони та національної безпеки, ну й трансформації системи управління кадрами та підготовки військовослужбовців, метою є досягнення більшої ефективності у співпраці з силами НАТО [34].

Ми не можемо лишити поза увагою питання безпеки нашого державного кордону. Ще в 2015 році рівень співробітництва набув особливого значення та розвитку між Посольством США та Державною прикордонною службою України, а його пріоритетним значенням стало формування системи раннього виявлення загроз з боку морської ділянки кордону. Цей напрям співробітництва був схвалений як першочерговий і він передбачав формування телевізійного та візуального співробітництва, зони радіотехнічного спостереження на узбережжі, проведення модернізації корабельного складу Морської охорони Державної прикордонної служби, посилення потенціалу персоналу, що взаємодіють з відомствами щодо контролю та висвітлення надводної обстановки, недопускання вторгнення, незаконного переміщення зброї, боєприпасів та засобів терору

морським шляхом.

Але разом з тим на нашому шляху до перевтілення у сфері розвитку американсько-українських військових та політичних відносин існує безліч загроз, що можуть звести усі успіхи до нуля. Нам треба бути уважними та обережними та виключити необдумані дії. Відсутність прогресивних змін у напрямку посилення верховенства права в Україні, а також прозорість на всіх рівнях управління, проведення всіх реальних заходів у боротьбі з корупцією, відсутність сталих засад демократичного цивільного контролю за діяльністю сектору безпеки та оборони можуть зіграти злий жарт з нашими набутими міцними відносинами. Усі ці загрози можуть знизити рівень довіри американських партнерів до нас, а також скорочення усіх програм та ініціатив розвитку військової допомоги та співпраці [29].

Всі ми розуміємо, що будь-який пакет допомоги зараз це обіцянка на майбутнє і з нашої сторони, ми маємо нарощувати свій потенціал, щоб стати не лише надійним, але й дружлюбним партнером для усього світу. Перша і найголовніша реформа, що заважає нашій країні розкрити свій повний потенціал це корупція, з якою слід боротись всіма можливими мірами. Можемо підсумувати, що запровадження дієвих засобів, нових жорстких судових реформ проти корупції в нашій країні можуть бути гарним вирішенням багатьох проблем у всіх галузях, які зараз потребують покращення. А також проведення військових навчань з метою покращення нашої воєнної сили є також край важливою задачею.

Підсумовуючи, зазначимо, що співпраця з США є стратегічно пріоритетною задачею національної безпеки України. Не забуваємо й про політичний та дипломатичний діалог, вони є основними для здійснення дипломатії, як і принципи верховенства права. Також слід зазначити мобілізацію міжнародної спільноти та захисту суверенітету та територіальної цілісності. За перспективу ми можемо узяти зміцнення нашого оборонного комплексу, підтримку національної безпеки, безпеку в енергетичній та ядерній промисловості, а також реформи, які стосуються розвитку науки, економічної та соціальної сторін, а також новітніх технологій.

США допомагає Україні в дуже складний для нас час і ми маємо подолати це й виклик, в майбутньому ставши надійним партнером для самих Сполучених Штатів.

РОЗДІЛ 2. ПРИОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВІДНОСИН НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ

У 21 столітті США та Україна набували статусу активних учасників геополітичних процесів, які були спрямовані на зміцнення стабільності, демократії та розвитку у різних частинах світу. На цей період відносини між цими країнами набували доволі нових вимірів та значення в стратегічному плані. Звідси відносини між Україною та Штатами, а також пріоритетні напрями стали предметом пристрасної уваги, так як країни вже тоді визнали важливість значення співпраці, і не лише її, також країни визначались культурними, економічними, політичними та безпековими перспективами. Період дружби ознаменувався активними діями обох країн у співпраці з метою зміцнення безпеки та спільної боротьби з глобальними загрозами. Співробітництво у сфері оборони, підтримка демократичних ініціатив, підписання спільних угод, а також економічний обмін розвивався між Україною та США [39].

Почнемо з того, як саме визначились відносини на початку 21 століття. З моменту вступу до влади Дж. Буша, який відмовився від практики попередників і почався розквіт нашого партнерства. Як ніколи раніше зазвучала

стурбованість внутрішнім становищем України з моменту, як Дж. Буш молодший почав поводитись жорстоко та негативно висказуватись у бік України. Основні права та свободи виявились під загрозою. Тоді ж, можемо зазначити, про потенційну роль України у регіоні продовжили говорити, але вже не з таким розголосом. Як ми вже розглядали вище, на той час без проведення відповідних реформ, нашій країні руху вперед не було б. Україна для Європи та США не здавалась перспективною стороною для співробітництва. Для України в пріоритеті того часу було довести силу своїх європейських устремлінь та доказати свою значимість та надійність [1].

На жаль, Дж. Буш зусередив свою політику на нормалізації відносин з росією, демонстрація інтересу до України стала позаду для Сполучених Штатів Америки. На фоні відносин Вашингтону і кремля, відносини Вашингтона і Києва тьмяніли на їх фоні, створилось враження, що адміністрація США взяла паузу в наших відносинах на той момент.

Але переломним моментом стало 27-29 квітня 2009 року, коли був зроблений візит першого держсекретаря Девіда Ліптона до Києва і це було розпізнано як сигнал того, що Україна надалі для США залишається стратегічним партнером, а от перегляд відносин США з росією не відбудуватиметься за рахунок України [30]. Приорітетними на той момент питаннями визначили енергетику, питання безпеки та торгівлю. Після таких подій пріорітетні напрями у наших відносинах змінились на краще та почали новий етап стратегічного партнерства. Сучасний же контекст глобальних викликів та змін в усіх аспектах створив гостру необхідність у зміцненні співпраці через переосмислення наших відносин. З того моменту співробітництво між США та Україною почали зусереджуватись на підтримці прав людини, демократії та забезпеченні безпеки, а також головними аспектами політичної співпраці стали підписання спільних договорів, угод та пактів, а також співпраця у вирішенні міжнародних конфліктів та підтримці реформ у сферах правосуддя.

Не слід забувати за економічну взаємодію, яка завжди базувалась на торгівельних угодах, спільних інвестиціях та розвитку всієї інфраструктури. Доволі важливою частиною нашої взаємодії є підтримання економічних угод та реформ, що сприяють зростанню та стабільності обох економік. Сюди ми можемо також віднести культурний обмін, студентську мобільність та освітню співпрацю, які є основою взаєморозуміння та сприяють зближенню наших суспільств.

Початок 21 століття показав, що пріорітетними напрямками є важливість стратегічного співробітництва у боротьбі з усіма глобальними викликами, зміцненні дружби та взаємодії між народами обох країн та забезпеченні міжнародної стабільності. Ці напрями з того моменту висвітлили важливість у контексті економічних та геополітичних перетворень, а також створили важливу основу для подальшого розвитку та співпраці в нашому майбутньому. Початок 21 століття також відобразив глибоке розуміння важливості спільних цінностей та цілей [36].

Розглядаючи основні пріорітетні напрями слід назвати наступні:

- Безпекова та військова співпраця (розглядаючи контекст геополітичних викликів, ми можемо сказати, що співпраця в галузях оборони та безпеки є неймовірно пріорітетною для обох країн. США надають підтримку Україні в плані військової допомоги, технічною підтримки та активних тренувань наших військових, на яких вони навчаються технікам ведення бою, а також керуванню новою наданою зброєю)
- Економічна інтеграція та інвестиції (розширення сфери торгівля та економічних зв'язків є ключевими аспектами нашої співпраці. Важливе значення має повернення американських інвестицій до України, а також має велике значення розвиток спільних економічних проєктів, що стосуються імпорту, експорту, торгівлі, а також інфраструктури)
- Енергетична безпека та співпраця в енергетичній сфері (Сполучені Штати Америки мають співпрацю у розвитку енергетичних технологій, а також

підвищення енергоефективності, що в контексті диверсифікації джерел постачають енергію для України)

- Підтримка демократії та реформ (Сполучени Штати Америки активно підтримують Україну у впровадженні демократичних реформ, а також розвинутої правової системи та боротьби з корупцією. Величезна роль тут виводиться в підтримці громадського сіспільства)

- Культурний та освітній обмін (взаємному розумінню та підтримці між народами сприяє активний розвиток культурного та освітнього обміну. Програми обміну студентів, викладачів та мистецьких колективів сприяють глибшому взаєморозумінню між нашими націями, додаючи до обидвох культур щось своє, до цього невідоме та цікаве)

- Кібербезпека та інформації (з огляду на зростання кількості зростають кіберзагроз та кібератак, співпраця в сфері кібербезпеки є неймовірно важливою у будь-яких відносинах. Обмін досвідом та технічною допомогою сприяє зміцненню інформаційної безпеки та імунітету до цього)

- Підтримка під час гуманітарних криз та екологічні проблеми (активна співпраця у вирішенні гуманітарних криз, такі як природні катастрофи чи конфлікти, а також проведення спільних заходів з розв'язання екологічних проблем можуть неабияк зміцнити взаємне партнерство)

Ці всі напрями обумовлені загальними інтересами США та України, вони відповідають викликам сучасності, а також сприяють зміцненню стратегічного партнерства між країнами.

Можемо дійти до висновку, що пріоритетні напрями відносин Україна-США на початку 21 століття відображають глибоку спільну відповідальність за дії, розвиток та міжнародну стабільність. Освітня програма та культурний обмін, співпраця в політичній, економічній та енергетичній сферах, також безпекові заходи, заходи протидії агресії поклали основу двосторонньому співробітництву та дала поштовх до протидії світовим викликам у всіх питаннях, навіть до вирішення

кліматичних проблем [35]. На фоні збройного конфлікту, що на даний час відбувається на території України, ми заручаємось ще більшою завзятістю та підтримкою з боку Сполучених Штатів Америки. Наші країни ще до початку війни гарно вибудовували спільні коридори до співпраці, становлячись важливими союзниками на світовій арені. Війна внесла свою корективи в те, що Україна поки що не може надавати так багато підтримки Сполученим Штатам, як і раніше, але ми можемо бути впевненими, що вся допомога, що надходить нам зараз є гарантом світлого майбутнього для обох країн. Україна володіє величезною силою, багатими територіями та тією могутністю, яку потребує весь світ. Український народ потребується у всіх країнах та вважається неймовірно розумним, працьовитим та цілеспрямованим, у якій би галузі ми не працювали. Залучення людей у компанії відображає достовірність цього факту.

2.1. Політичні відносини та дипломатичні ініціативи

Політичні відносини між Україною та Сполученими Штатами з моменту їх укріплення почали відігравати ключову роль у формуванні міжнародного порядку. Важливість нашого партнерства показують всі дипломатичні ініціативи та спільні зусилля обох країн в забезпеченні безпеки, розвитку демократії та вирішенні глобальних викликів. Міцні та неймовірно цінні зв'язки були встановлені за допомогою спільних угод, декларацій та дуже активної політичної взаємодії і дали поштовх та напрям до розвитку не лише США та України, а й усього світу в цілому.

Починаючи зі здобуття незалежності Україною в 1991 році почав відбуватись активний розвиток міжпарламентських контактів. Як ми знаємо з початку 1991 року Україна та США почали вести активну політику. В середині 90х років ряд народних депутатів в Україні були об'єднані в Депутатську групу Верховної ради з міжпарламентських зв'язків із США і з того моменту вони стали найбільшою за чисельністю в усьому Українському парламенті. Ще в 1997 році було створено

Український конгресовий кокус в Палаті представників. Особливо важливою роллю у його створенні була роль Українського конгресового комітету Америки, а й також самого президента Вашингтонського відділення [5]. Тоді і на зараз Український кокус є одним із найбільших подібних об'єднань у конгресі США. До складу цього кокуса входять приблизно чотири десятки членів Палати представників від Демократичної та Республіканської партій. В сенаті США у лютому 2015 року було утворено Український кокус, який налічує біля двох десятків сенаторів. Одним з найголовніших інтересів України у цьому кокусі є питання надання Україні щорічної фінансової допомоги, а також схвалення законопроекту про спорудження у Вашингтоні Меморіалу пам'яті жертв Голодомору (1932-1933 роки), вилучення нашої держави зі списку з державами, на які розповсюджується дія поправки Джексона-Веніка, ухвалення та ініціювання ряду резолюцій та законів на підтримку України у протистоянні агресії зі сторони Росії [13].

На сьогодні в Конгресі США досі існує чітка двопалатна та двопартійна позиція на рахунок посилення підтримки територіальної цілісності та суверенітету України, а також сприяння євроатлантичним прагненням і зміцненню безпеки енергетики, та значне розширення оборонної та безпекової допомоги для нашої держави. На сьогодні, можемо зауважити, що такими шляхами, як надання фінансової, безпекової, економічної, та, звісно, політичної допомог увага йде на протидію значним викликам. Також необхідні реформи та модернізація економіки є важливим процесом у забезпеченні стабільності.

У Конгресі, починаючи ще з 2014 року було представлено декілька десятків законопроектів та резолюцій щодо нашої держави. Можемо наголосити, що такі документи, як Закордонне мовлення в США, документ про заборону імпорту російської нафти, а також Підтримка української свободи, Підтримка національної та територіальної цілісності, демократії та незалежності є основними для нашої незалежності [7]. З метою і подальшого заглиблення в американсько-українські відносини та міжпарламентський діалог в 2017 році спікери Верховної Ради та

Палати представників Конгресу підписали зовсім оновлений Меморандум про співробітництво між вищими законодавчими органами двох держав. Цей документ було спрямовано на розширення двохсторонньої взаємодії на рівні законодавчих гілок в усіх галузях.

Ще на саміні НАТО в Мадриді Джо Байден пообіцяв допомагати Україні так швидко та довго, скільки буде потрібно, щоб Україна не зазнала програшу, але ж наше бачення відрізняється, тому що нам допомога потрібна стільки, скільки буде треба, щоб Україна перемогла. В наших інтересах, щоб у столиці США Вашингтоні лунали все більше голосів саме на захист перегляду теперішньої дозованої стратегії Білого Дому. Важлива саме зміна її на таку, яка б не просто дозволила підтримувати наш статус кво на полі боїв, але й далі змогла дозволяти Україні отримувати велику перевагу у воєнних діях і, відповідно до реалій, допомогла розпочати деокупацію та звільнення захоплених територій [39].

Але, ця стратегія мусить бути переглянута та, очевидно, обговорена найближчим часом та користь повномасштабної підтримки, тому що, можемо ризикнути припустити, у Києві може виникати всебільше підозр на рахунок Сполучених Штатів Америки в тому, що здійснюючи таку тактику та стратегію, столиця США опосередковано вже схиляє Україну до сидіння за столом переговорів з відповідними поступками. Це все відбувається через те, що може не відбуватись достатнього постачання зброї і через це не буде можливості продовжувати боротьбу на полі бою, через те, що Україна, на жаль, не може виробляти потрібно зброю власноруч через ризик прильоту ракет на будівництво.

На жаль американці ще з самого початку війни доволі скептично ставились до подібних переговорних процесів. Вони вважають, що подібні переговори не повинні відволікати людей від дійсно важливих та гострих питань та справ, таких як налагодження постачать озброєнь. В тей же час тема повернення до столу переговорів для альтернативного збільшення військових постачань є дуже популярним наративом через прогресивного крила Демократичної партії. Критика

вже лунала на адресу конгресменів прогресивного крила, які колись голосували на підтримку пакетів військової допомоги. Така критика лунала від їх ідеологічних однодумців, вони ж вважають, що вони мають приглядати та дбати про мир, а не про перемогу України. В цьому питанні наші думки абсолютно розходяться з їх думками, тому що ми розуміємо, що перемога України принесе більш сталий мир, ніж наша поразка. Америка, з її розумними людьми, розуміє, що Путін не зупиниться на Україні, і в той момент, Європу окутає розуміння як був їм важливий наш щит [10].

Постійний перерахунок усіх ескалаційних ризиків є ключевим, однак це є не єдиним стримуючим фактором Білого дому. Ми маємо велике бажання, щоб він міг перейти від дозованої підтримки України, до саме такої, щоб наша країна могла отримати перемогу у цій війні. Однак, як ми знаємо і по останнім новинам бачимо, іншим фактором не переходу до більш рішучих дій щодо фінансування є внутрішньополітичні конфлікти та контекст в рамках самих США. І мова йде не лише про вибори та обіцяння нових кандидатів зменшити фінансування, мова ж йде і про те, що сам народ не бачить реальної картини можливого майбутнього.

Відносини між США та Україною мають зовсім різний рівень стратегічного партнерства. Ще у жовтні 1996 року під час перебування міністра закордонних справ Генадія Удовенка у столиці США вперше визначився статус двохстороннього співробітництва. А згодом стратегічний рівень наших відносин був підкріплений у спільних заявах Президента України та Сполучених Штатів в 2000 та 2005 роках, а також цьому посприяла Хартія, яка була підписана 19 грудня 2008 року. Вона й визначила основні пріорітети та принципи нашої двохсторонньої взаємодії [20].

Починаючи з 2021 року і продовжуючи в 2022 Президент Володимир Зеленський проводив телефонні розмови з Джо Байденом і ключовим питанням розгляду стала безпекова ситуація в Україні, а також перспектива активізації мирного врегулювання. Пізніше обговорили питання посилення надання

економічної, гуманітарної та оборонної підтримки України. 25 квітня 2022 року було обговорено питання про додаткову оборонної допомоги, а також посилення санкційної політики проти РФ [21]. 1 травня того ж року Володимир Зеленський нагородив Спікерку Палати представників США Н. Пелосі орденом княгині Ольги за вагомий особистий внесок у зміцнення українсько-американських відносин та підтримку нашої країни. США були і продовжують залишатись найбільшим донором технічної та фінансової допомоги України. Звісно, що Сполучені Штати Америки надають важливе сприяння Україні у відстоюванні її територіальної цілісності та суверенітету держави, а також протидії російській агресії, мобілізація міжнародної спільноти, зміцненню обороноздатності та енергетичної безпеки. Не можемо забувати про залучання міжнародної допомоги та зміцнення верховенства права в Україні. Договorno-правова двостороння база американсько-українських відносин складається з понад 150 міжнародних документів, які постійно доповнюються новими. Більш того, обидві країни є сторонами понад 100 багатосторонніх міжнародних документів [20].

На консульському ж напрямі пріоритетними для України є питання про захист прав людини та інтереси юридичних та фізичних осіб, а також забезпечення гідних умов для проживання і виховання усиновлених з України дітей в Сполучених Штатах, як лібералізація візової політики з боку США. Міжпарламенська співпраця також зберігає позитивну динаміку. Групи сприяння Україні відіграють значущу роль у розвитку двохсторонніх відносин у Сенаті та Палаті представників Конгресу США, а також Депутатська група з міжпарламентських зв'язків, що діє у Верховній Раді України. Досі важливим фактором нашої реалізації співробітництва залишається присутність українців на території США. Важливим є зв'язки з українською громадою на обох територіях, а також забезпечення етнокультурних потреб. Не будемо оминати питання розширення контактів між обома країнами і за межами столиць, цьому сприяють проекти на встановлення і розширення побратимства, а також налагодження зв'язків між вищими

навчальними закладами (з'язки встановлені між 23 містами) [40].

Отже, політичні відносини та дипломатичні ініціативи між Україною та США відображають важливий етап співпраці у міжнародному порядку. Підписання угод, спільні ініціативи та декларації є ключовими у розвитку відносин, вони є свідченням важливості співпраці у підтримці демократії, а також розв'язанні глобальних проблем та забезпеченні безпеки. І ці ж співпраця є показником не лише дуже сильного дипломатичного зусилля, вона ж слугує важливим фактором у вирішенні сучасних викликів. Відносини США-Україна підтверджують потенціал та крайню важливість у створенні прогресивного та стійкого світового порядку.

2.2. Економічні відносини та інвестиції

У світі стрімкого розвитку економік та відносин між країнами ключову роль у будіванні та формуванні глобальних стратегій та економічному розвитку відіграють самі країни та їх стратегії до співпраці. Інвестиції, допомоги та економічні зв'язки між Україною та США набули значення не лише стратегічного партнерства, а й стали джерелом нових можливостей до зростання обох економік. Через торговельні угоди, спільні економічні ініціативи та інвестиції Україна та США встановили значущо сильні фінансові та економічні зв'язки. Усі ці угоди та відносини відіграють важливу роль у розвитку та формуванні бізнес-співпраці, вони ж створили сприятливий клімат для розвитку інновацій та ринків обох економік.

Протягом останніх років між Україною та Сполученими Штатами стійкою тенденцією характеризується двохстороння торгівля. Однак, несподівано у 2020 році сталась неймовірна економічна криза, що була викликана COVID-19. Вона ж сколихнула економіки та негативно вплинула на динаміку розвитку двохстороннього товарообміну та економіки в усьому світі. У 2021 році обсяги торгівлі зросли за даними Державної служби статистики України і за обсягами

зовнішньоторгівельного обороту України з країнами світу посідають 8 місце серед усіх наших партнерів. Увесь загальний обсяг торгівлі між Україною та США зріс на 24 відсотки, експорт же зріс на 46,7 відсотків, а імпорт на 9,5. У загальному експорті до США у 2021 році переважали чорні метали та вироби з них, руди, шлаки і золи, жири та одії тваринного походження та електричні машини. У загальному імпорті із США у 2021 році переважали поставки наземного транспорту, палива мінерального, реакторів ядерних, котлів, машин та електричних машин [22].

За даними Національного банку України в економіку України, станом на 2021 рік, залучено 920,6 мільйонів з США. Звісно, що одним з того, що робить особливий виход на амеиканський ринок це є безмитний режим саме для великої кількості товарів українського виробництва в рамках Генералізованої системи префарацій США. За для цього заснована ГСП 1 січня 1976 року відповідно до Закону США Про торгівлю, вона ж значно підвищує конкурентноспроможність експорту окремих груп товарів України на ринок америки, вона ж знижає витрати через отримання безмитного режиму.

У 2008 році була підписана Угода про торгівельне та інфестиційне співробітництво, і за 2 статтею було передбачено створенні Українсько-Американської Ради з торгівлі та інвестицій, яка стала основою міжурядового механізму для поглиблення та розширення інвестиційно-торгівельного співробітництва [20].

Також в США є Американо-Українська ділова рада (USUBC), яка сприяє розвитку та поглибленню двохсторонніх ділових зв'язків через регулярну взаємодію. Також впливовою діловою асоціацією є Американська торгова палата в Україні, але вона ж є неприбутковою і об'єднує понад 50 країн світу. Всебічна підтримка вітчизняних експортерів є дуже важливим напрямом роботи МЗС, вона ж спрямована на те, щоб розширити географічні ринки збуту, а також щоб забезпечити галузеву диверсифікацію всього вітчизняного експорту. З квітня 2013

року діє Рада експортерів та інвесторів (РЕІ), яка забезпечує реалізацію національних пріоритетів, захищає їх економічні інтереси, сприяє виходу українських імпортерів на зовнішні ринки, а також залучає прямі іноземні інвестиції в економіку країни [30]. В рамках цієї організації здійснюється оперативне інформування виробників з інших країн та моніторинг на постійній основі. Це здійснюється за для інформування виробників стосовно можливих розширень присутності України на світових ринках, а й також для того, щоб зацікавити іноземні компанії у налагодженні контактів. Звісно, що інвестиції з боку США в Україну охоплюють дуже різні галузі, такі як енергетичку, фінансову, інформаційні технології, сільське господарство та інші. Ці інвестиції є величезною підтримкою розвитку України.

Якщо детальніше, то в енергетичну сферу компанії США інвестують в газовидобуток, а також, що дуже важливо, в розвиток джерел відновлення енергії та проектів енергоефективності. Об'єктом інтересу також є фінансовий сектор, зокрема ж у сфері банківських послуг, а також фінансування та страхування різних проектів. Не будемо забувати про інвестиції в інформаційні технології. Американські компанії дуже активно співпрацюють з Українськими програмістами у сфері розвитку та розробки програмного забезпечення, а також в інноваціях та технічній підтримці. Важливо буде не згадати інвестування в сільське господарство, що є запорукою одразу двох необхідних речей для суспільства: робочих місць та продуктів харчування. США намагається покращити та створити нові технології, а також методи вирощування та ефективності агропромислового сектору. В цілому інвестиції охоплюють багато галузей та є підтримкою нашої країни для спільного майбутнього [17]. Не можемо не сказати за сектор інфраструктури, такий як транспортна мережа і дорожня з будівельною індустрією, він має величезне значення для обох сторін, тому що сприяють легшому контакту через розвинуті дороги, залізниці, порти і створюють базу для зручного та ефективного руху. Більш того, компанії Америки активно вкладають

гроші у розвиток українського бізнесу та й, навіть, підтримки стартапів через програми акселерації та венчурні фонди - це ж сприяє створенню нових робочих місць.

Додатково можемо окреслити великий вплив на розвиток через інвестиції в розвиток освіти. Саме проекти з розвитку освіти, співпраці між університетами, академічним обміном сприяють значному підвищенню якості науки та розвитку розумних та талановитих людей, це ж є неймовірно важливим для майбутнього будь-якої країни. Розвиток освіти тісно переплітається з фінансування в сферу інформаційних технологій, а також розвиток медицини та біотехнологій. Американські компанії активно залучають людей у дистанційну роботу у їх ІТ компаніях, також сприяють розвитку медичних закладів та научної сторони. Ці інвестиції відображають доволі довготривалий інтерес та довіру до потенціалу людей України і це створює платформу для розвитку та взаємовигідної співпраці обох країн.

Як ми можемо підсумувати, співпраця з Америкою лежить не лише в інвестиціях, а й у розробках нових проектів, які спрямовані на покращення розвитку суспільства та якості життя в цілому, це ж свідчить про дуже глибоке визнання та розуміння потенціалу України в світовій економіці. Спільна ж праця та всі інвестиції є вкрай ключевими для будівництва взаємовигідних та стійких відносин між двома країнами. Такий широкий спектр інвестування відображає довгостроковий інтерес та довіру до Української сторони, а також до економічного потенціалу та спроможності підтримувати та реалізувати перспективні проекти.

2.3. Соціокультурні відносини на сучасному історичному етапі

Відносини між США та Україною, як показує сучасні суспільні зміни та динамічний розвиток, знаходяться на перехресті культурної спадщини та історії. Зовсім нового звучання набули соціокультурні зв'язки між двома націями, вони ж

відображають різноманітність взаємодії у нашому сучасному світі. Заглиблюючись у різноманітність своїх схожих інтересів, наші країни спостерігають за взаємним обміном мистецтвом, культурою, соціальними цінностями та освітою. Саме така взаємодія створила основу, яка зберігає та розвиває культурний діалог між народами країн. Розуміємо, що соціокультурні зв'язки не лише сприяють взаємному розумінню, вони також формують зовсім нові можливості для співпраці в різних галузях: освіти, мистецтва, суспільства та науки.

Розвиток та зв'язок між Україною та США зміцнюється через створення соціокультурних відносин. Наші відносини мають глибокі історичні корені, що відзеркалюються в різноманітні сфер співпраці та взаємодії. Розглянемо окремі аспекти та почнемо з освіти та культурного обміну. Існують програми по обміну не лише студентами, а й викладачами, такі як Fulbright, вона надає можливість американським та українським громадянам вивчитись, розвиватись та співпрацювати у галузі науки та освіти. Усе це сприяє розумінню міжнародної спільноти, а також культурному обміну. Громадське суспільство, різноманітні громадські і неприбуткові організації здійснюють обмін ресурсами, а також досвідом, співпрацюючи в різних галузях, таких як права людини, рівноправ'я, розвиток громадського суспільства, медіа і ще багато іншого. Як на рахунок міжлюдських зв'язків? Це все лежить в основі культурного обміну, родинних зв'язків, подорожів, а також міжнародних проектів, що сприяють поглибленню взаєморозуміння. Не можемо забувати сферу здоров'я та соціального забезпечення, ця ж співпраця в області медицини, а також обмін медичними практиками, проекти та дослідження з покращення систем охорони здоров'я та соціального забезпечення створюють ґрунт для підвищення рівня медицини в обох культурних спільнотах. А також хотілось би сказати за етнічні та культурні спільноти, групи яких співпрацюють та взаємодіють, зберігаючи свою культуру спадщину, а також проводять традиційні заходи, що сприяють обміну культурними цінностями. Усі ці соціальні зв'язки неможливо важливі для відносин між Україною

та США, вони базуються на взаємних інтересах до соціальних і культурних цінностях обох країн. Поглибленню співпраці та відносин між народами лежить у нашій роботі громадських організацій, мистецьких та культурних обмінів, а також взаємних подій та фестивалів.

Як відомо, новітні технології та їх розвиток дозволяють зблизити наші країни через спільні онлайн ініціативи та медіа, віртуальні обміни, вони ж розширюють можливості культурного обміну та співпраці. Окрім того, українська діаспора в Штатах має величезне коріння та є важливим елементом соціокультурних зв'язків. Такий обмін та групи є обміном досвіду, підтримці спільних проєктів, а також утриманні культурної спадщини. Як приклад, волонтери з України працюють зі сферами медицини, освіти, громадських ініціатив, сприяють створенню та підтримці спільних проєктів, а також зміцнюють соціальні зв'язки.

Саме у такій динамічній ситуації важливо підтримувати та розвивати діалог, а також сприяти розумінню і підтримці культурної спадщини і розвитку громадського суспільства. Існує багато аспектів різноманіття соціокультурних взаємин:

- Культурна спадщина та мова (наша мова, обряди та традиції привертають увагу американської публіки. Фестивалі, виставки та музичні події є важливими.)
- Взаємний туризм та обмін досвідом (збільшення потоку туристів сприяє не лише розвитку туризму, а й обміну всіми особливостями та традиціями.)
- Академічний обмін та наукова співпраця (співпраця між університетами, а також обмін людьми сприяють обміну знаннями та інноваціями в галузях освіти та науки.)
- Громадські та християнські зв'язки (волонтерська робота та релігійні обміни сприяють розвитку етнічних цінностей.)
- Взаємодопомога та гуманітарна допомога (обидві країни активно співпрацюють у гуманітарних програмах, допомагаючи у вирішенні криз.)

Можемо зауважити, що на 4 угодах профільного характеру базується наше з США співробітництво саме в гуманітарно-культурному аспекті. Це Угода про технічно-економічне та гуманітарне співробітництво від 07.05.1992 року, також Угода про охорону та збереження культурної спадщини від 12.03.1994 року, Меморандум про взаєморозуміння щодо основних напрямів та цілей програми допомоги з боку Агенства США, а також Міжвідомчий Договір про співробітництво між Державним комітетом архівів та Меморіальним музеєм Голокосту США від 29.03.2005. Уся ця існуюча договірна база дозволяє поглиблювати та розвивати напрями нашого двохстороннього співробітництва [3].

На сьогоднішній день яскраво представлені різні напрями українського мистецтва на території США. Ми можемо назвати і різні мистецькі виставки, також концерти музики, гастролі естрадних виконавців та кінопокази. Важливою тематикою в США є тематика Голодомору, у 2015 році в центрі Вашингтону було встановлено пам'ятник [16]. Протягом останніх років популярності в США набирають наші зірки, такі як Monatik, гурт Океан Ельзи, KAZKA, Go-A, естрадні виконавці А. Приходько, оперні співаки Ю. Міненко та С. Соловій, піаніст П. Гінтов, Також Національний симфонічний оркестр Одеської Філармонії і Київський Симфонічний оркестр та інші. Також доволі популярними стали деякі патріотичні українські фільми, такі як “Кіборги”, “Поводир”, “Хайтарма” та “Плем’я” і в 2019 році на НВО було випущено серіал “Chernobyl”, який взірвався своєю популярністю. Своєю ж подорож країною розпочала тематична виставка, яка була присвячена усім українським військовим на Донбасі, вона отримала назву “Not just the bullets”, а також ходила виставка про революцію гідності 2013-2014 років, яка була повернула до Посольства України [14].

З того моменту, як було відкрите Посольство України в Сполучених Штатах великий інтерес американців почав викликати День відкритих дверей, який проходить щорічно. Протягом цього дня відвідувачі можуть дізнатись більше про Україну, поспілкуватись зі співробітниками, а також ознайомитись з культурними

традиціями та останніми подіями в політичному житті України, навчитись писати писанку і найцікавіше- скуштувати народні страви Української кухні. Доволі успішним кроком до нашої силових структур між обома посольствами стало повернення картини Михайла Паніна, що має назву “Таємний виїзд Івана Грозного перед опричиною”, а також витвір “Луї Гудро” Закохана пара до національного фонду культурної спадщини.

Також в рамках роботи Конгресу США з Посольством України було проведено ряд іміджевих та культурних проєктів. Як приклад дуже широкого розголосу набув брифінг “Heroes Of Liberty: Enhancing Well Being, Resilience, And Civil Engagement Of Ukrainian Veterans”. Цей брифінг був проведений за участю ветеран України, він привернув увагу до важливості розвитку в Україні дієвої системи післявоєнної реабілітації та висвітлив триваючу російську агресію. Також на постійній основі ведуться культурно-іміджеві співпраці в різних галузях з провідними політичними центрами США. Ще в 2020 році було проведено важливий захід, в якому прийняв участь український режисер та колишній в’язень Кремля Олег Сенцов [14].

Активною та доволі великою є громада українців в Сполучених Штатах. Гуманітарна допомога, Численні громадські і культурні заходи, а також лобіювання нашої країни в США і це навіть не повний перелік напрямів та сфер , які ж відіграють величезну роль і сприяють активності гравців в організаціях української громади. Такими організаціями є Українська Федерація Америки, Український Конгресовий Комітет Америки, Американсько-Українська координаційна рада, Фундація Між Україною та США, Вашингтонська група, українські товариства юристів, а також інженерів та лікарів Америки, Союз українок Америки, молодіжні організації СУМ та ПЛАСТ, організації “Нова українська хвиля”, “Разом”, “United Help Ukraine”, “US Ukrainian Activists” та дуже багато інших. Також в численній кількості міст успішними є праця шкіл українознавства, їх налічується близько сорока. На широкому бажанні та

великому ентузіазмі громади зберегти та передати новим поколінням свою культури, традиції та мову базується функціонування цих шкіл [15].

Не будемо обходити стороною питання співробітництва в науковому обміні, який є окремим напрямом розвитку гуманітарного співробітництва. Обмін триває з пачатку 90 років і здійснюється в більшості за гроші американського уряду. Такі програми є фінансованими Конгресом, а також Агенством США та Державним департаментом з міжнародного розвитку, вони реалізуються через кількісні американські організації. Такими є Рада з Міжнародних досліджень та обмінів, Американські ради з міжнародної освіти і програми “Фулбрайт” та “Відкритий Світ” [21]. Новітній та сучасний етап у відносинах між США та Україною є дуже перспективним періодом для соціальної культури. Саме взаємна зацікавленість в обміні культурними цінностями та співпраці створює основу для розвитку відносин між Україною та Сполученими Штатами. Обмін освітніми та мистецькими програмами, взаємні подорожі, культурні фестивалі та спільні проекти сприяють як взаємному розумінню, так і зближенню двох націй та утвердженню пільних цінностей та ідеалів.

Якщо підсумовувати, Україна та США мають дуже багато напрямів соціокультурних відносин. Наші відносини визначаються факторами, що включають дипломатичні, економічні, освітні та культурні аспекти. Ми активно розвиваємо наші відносини через громадське сіспільство та діаспори. В США активні громадяни сприяють розвитку, зближенню народів, утримують та розвивають культуру в американському суспільстві. Сюди ж можемо віднести і культурний обмін, що є запорукою освіти та розвитку ще з дитинства. Освіта та наука є не менш важливою, тому що наші відносини та розуміння обох сторін будуються ще з сіспільства та шкіл і вищих навчальних закладів. Партнерство між університетами, гранти та обмін студентами надають більше можливостей до розвитку економік та новітніх технологій. Сюди ж ми можемо додати мовну політику, яка дуже сприятлива на сьогодні, наші мови є важливими для обох

сторін. Розвиток медіа, гуманітарна допомога та туризм допомагають надізнатись про країни більше, через відвідування територій та пізнання нових культур та інтересів.

Отже, відносини між країнами є дуже важливою складовою глобальної мережі взаємодії та співпраці, вони сприяють культурним зв'язкам, допомагають утримувати культурні традиції, підштовхують до різноманітності та взаємному збагаченню. На сучасному етапі соціокультурних відносин між нашими країнами ми бачимо основу для розвитку взаєморозуміння, яке сприяє створенню динамічної та відкритої співпраці між народами України та США. Україна та США є партнерами з великою букви, ми маємо все потрібне, для підтримки стабільності відносин між нашими країнами та забезпечення мирного співіснування.

РОЗДІЛ 3. УКРАЇНА В ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ США: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Україна вже декілька десятиліть виступає однією з ключових точок уваги для США. Впливом на наші відносини є відмінності у геополітичних стратегіях, безпека регіону, питання боротьби з демократією та розвиток економіки. Звісно, що у світлі останніх реалій для України, вона стала центральним гравцем у відносинах із США, Європою та всім світом в цілому. Комплексні виклики, що потребують ефективних стратегій відповіді та ретельного аналізу були створені на сході України, а потім і на всій території через ситуацію з росією та кризою на окупованих територіях. Роль Сполучених Штатів Америки у цьому контексті

лежить не лише в підтримці нашого суверенітету та територіальної цілісності, але й у спільному вирішенні усіх масових та глобальних питань, що стосуються стабільності, миру та демократії в регіонах. З кожним роком на світ падають нові виклики, такі як кібербезпека, геополітична конкуренція та енергетична політика, вони ж визначають актуальність співпраці між нашими країнами та світом в цілому.

Аналіз всіх викликів, що стоять на сьогоднішній день є неймовірно важливим, він допоможе розробити майбутній курс співпраці та формування стратегічного партнерства в цілому. Ще не так давно російські політики стверджували, що їх збройні сили візьмуть Київ за 3-4 дні, а потім і всю Україну, звісно [13]. Багато ж і відомих західних експертів тримали схожу думку при собі, вони не очікували, що Україна може дати гідну відсіч агресору, яку і продовжує давати на сьогоднішній день. Саме через страх та невпевненість перед початком повномасштабного вторгнення російських військ більшість іноземних дипломатичних місій та посольств перебрались з української столиці до Львова, або навіть взагалі покинули територію України. Україні вдалось вистояти під першим масштабним ударом ворога і ми стоїмо впевнено до останнього. Звісно, більш-менш зрозуміло які події будуть розвиватись на фронті найближчим часом [18]. Очікується, що Росія продовжить скидати усі сили та людські ресурси на передову, їй це дасть змогу вести війну на виснаження. Разом з тим, необхідно також зазначити, що Україна в очах світу має більш вигідне положення, через те, що попри жорстокі дії від лиця агресора, вона не відповідає повною взаємністю та не діє, як терорист. Не варто забувати величезну допомогу заходу нашій армії, їх сучасне озброєння та грошові перекази суттєво допомагають нашій країні стояти за усю Європу. Прийдемо до висновку, що подальший хід війни в значний мірі залежить від допомоги країн Європи, а в першу чергу від США. Ми можемо вважати, що Сполучені Штати Америки є найвпливовішим та найважливішим союзником України в цій агресії, і для того, щоб зрозуміти напрями подальшої співпраці та зовнішньої політики,

варто звернути увагу на документ про стратегію національної безпеки (2022 року). Він дає всі підстави думати, що Америка серйозно налаштована на зберігання свого політичного лідерства, вона ж готується до жорстокого конкурентного протистояння на глобальному рівні.

Для України далі важливо скористатись обіцянкою США в підтримці демократії, це дасть можливість зберегти державний суверенітет, а також мати надійний захист від агресії росії, яка на сьогоднішній день ставить величезну загрозу. Але й США має свою вигоду із такого співробітництва, так як це дає можливість обходити геополітичних конкурентів і спрямовувати світ на світлішу дорогу. Звісно Україна та США мають мати спільні схожі стратегії національного розвитку та підходи до вирішення проблем національної безпеки, через здобуття спільних демократичних цінностей. Для України величезного значення набуває правильне розуміння основних напрямів та принципів розвитку зовнішньої та внутрішньої політики США, а також варто розумно оцінювати сили, особливо щодо національної безпеки та міжнародної політики в умовах повномасштабної війни.

Варто наголосити на тому, що США- це демократична країна, де політики дуже залежні від думки громади, її думки і завжди несуть повні відповідальність перед народом за свої рішення та вчинки. Слід сприймати “Стратегію національної безпеки США 2022 року”, як документ, що потребує довірливого ставлення та відповідальності [18]. Якщо порівнювати його з документами, які були підписані від лиш російської сторони, то ті під собою нічого не значать, вони є нічого не вартими деклараціями, які авторитарний лідер може повним чином ігнорувати і змінювати з власного розсуду, тому на аналогічні російські документи не варто звертати ні краплі уваги, оскільки вони не варті навіть бумажки, на якій написані [17]. Всім світом було вже помічено, що взяті на себе російською стороною зобов’язання та угоди вони порушують, або зовсім не виконують. Згадаємо, навіть, договір про воз’єднання з росією, переяслівську угоду, чи Будапештський меморандум, коли Україна добровільно відмовлялась від зброї, ядерного арсеналу

та власної безпеки, розраховуючи на всецілу підтримку та захист з російської сторони і була підло зраджена країною, яка мала бути найбільшою підтримкою. Також ми можемо побачити, як акт збройної агресії росії проти України є яскравим прикладом того, що сучасна системи міжнародної безпеки повністю зруйнована, її потрібно з самого початку реконструювати та оновлювати.

Україна, в нашому сучасному світі має обирати та визначити надійних союзників та партнерів як на сьогодні, так і в майбутньому, а й разом з тим вести чітко скоординовану політику. На жаль, ООН проявило повну безвідповідальність та бездіяльність, оскільки з їх сторони належним чином не було відреаговано на агресію зі сторони росії, хоча вона порушила всі юридичні принципи та норми, які були основоположені усім світом. Очевидно, що Україна має меншу кількість ресурсів, тому для захисту ми не можемо покладатись лише на свої сили, тому підтримка США є неймовірно важливою, так само, як і Великобританії, Польщі, Литви, Латвії, Естонії та інших. Дивлячись на останні події, наголошення США на тому, що вони мають стати світовим лідером не є безглуздими, США є країною-взірцем для усього світу [26].

Очевидно, що вільна економіка, політична конкуренція та ефективна система правосуддя є головними сторонами американської політики, це ж дозволяє унікалами явищ у сфері суспільного життя, а також значно розвиває економіку та сприяє припливу талантів з усього світу. Україна має брати повний приклад того, як Америка веде свою політику по відношенню до народу, у нас було би більше успіху. Президент США запевняє, що буде захищати американські цінності та демократію усього світу [18]. Це дає Україні підстави сподіватись на всебічну підтримку і захист. Також президент США впевнений в тому, що здолає усі труднощі та кризові явища, і США буде залишатись на лідерських позиціях в усьому глобальному світі. Узагальнюючи його слова ми можемо прийти до висновку, що Україна у тісній співпраці зі Сполученими Штатами має реальні

шанси відстояти свою незалежність, а також після вийти на новий рівень розвитку [33].

Для США ж основним конкурентом на сьогоднішній день є КНР на міжнародній арені, мова йде про те, що Китай має намір і здатність змінити світовий та міжнародний порядок під себе, що може змінити усе ігрове поле на її користь, навіть не зважаючи на те, що США відповідально відносяться до конкуренції. Росія є величезним викликом сьогодні, вона порушила мир у всьому світі, також вплинула на стабільність, а її ядерні угрози породжують глобальному режимові, але це не єдина проблема. Росія дала поштовх іншим терористичним країнам діяти, або ж роздумувати про терористичні дії проти інших держав, через бездіяльність ООН. Джо Байден також звертає увагу на соціально-політичні складову жорстокої конкуренції та протистояння між демократією та автократією. Саме явище ми можемо спостерігати під час нападу росії на Україну [15]. На сьогоднішній день увага припадає до того, що симпатія більшості американців на боці українців, а на цей факт має звертати увагу всі країни, думка самих людей є важливою. Через це, як республіканці, так і американські політики і демократи не можуть порушити свої обіцянки і відступати від принципів та цілей. Звідси ми і можемо зробити висновок, що США мають чітко дотримуватись Стратегії національної безпеки й надалі підтримувати Україну, навіть незалежно від того, який буде наступний президент Америки.

Повертаючись до питання щодо Китаю та ще кількох країн з авторитарними режимами, ми можемо зауважити, що вони є конкурентами США. Сьогодні ж у глобальному політичному просторі ми можемо спостерігати дві неформальні коаліції, а саме об'єднання демократичних держав на чолі із США та група країн з авторитарними режимами, в лідерстві з Китаєм [18]. У світі триває постійне демократичне та авторитарне протистояння і оскільки Україна належить до демократичної сторони, вона безпосередньо є союзником США, і США не можуть

допустити перемоги авторитарної росії, так як це пошатне їх лідерство та повагу до президента [2].

Винесемо, що перемога України є принципово важливою для США, оскільки відповідає глобальним інтересам. Так як росія протягом тривалого часу була абсолютною монархією, звідси у росіян і рабська відданість своєму “царю”, а українці в минулому мали соціально-політичний устрій Запорізької Січі, тому й зараз більш наближені до американців, поляків, литовців та інших. Зараз стає очевидним, що Україна виграє цю війну, вступить в ЄС та НАТО та з часом і набором сил стане повноцінним союзником США та повноправним членом міжнародного демократичного співробітництва. Всі винні з часом понесуть свого покарання, що вони заслугували і як показує час, США допомагає та дотримується справедливості до українського народу і відповідає усім своїм глобальним інтересам. Ми маємо підтримувати наші дружні контакти та не допустити розбіжностей, як було в перші роки незалежності. США- наш найважливіший та надійний партнер, з яким ми здобудемо перемогу України у цій війні.

3.1. Сучасні кризи і конфлікти, які впливають на геополітичну стабільність двох країн

Кожного дня увесь перед обличчям сучасного світу постає ряд конфліктів та криз, що є показником геополітичної стабільності не лише в окремих регіонах, а також вони мають глибокий вплив на держави, такі як Україна та США [1]. Звісно, що конфлікти у різних частинах світу, зміни у всьому глобальному порядку та напруженість у геополітичному питанні впливають на стабільність та стратегії обох країн. Говорячи за Сполучені Штати, можемо визначити, що різноманітні конфлікти та кризи, як для світового лідера, починаючи від геополітичних суперечностей до економічних та торгових напруг, становлять значні виклики для безпеки та зовнішньої політики. Але й у свою чергу, Україна, що на даний момент

переживає кризу через збройний конфлікт, стикається з дуже важливими викликами для свого майбутнього та національної безпеки в цілому.

Буде важливим розглянути декілька сучасних конфліктів та криз, що впливають на стабільність США та України:

- Криза на Близькому Сході (ця ситуація, що викликана ворожнечою, а зокрема конфлікт між Палестиною та Ізраїлем, посилюють напруженість у всьому регіоні та має доволі великий вплив та усю глобальну стабільність.
- Сам конфлікт між Палестиною та Ізраїлем (цей конфлікт є одним з найбільш давніх та тривалих, він стосується прав людей, територіальних питань, відносин з арабським світом, будівництва поселень та доступу до ресурсів.)
- Втручання зовнішніх акторів (різні зовнішні сили, такі як Іран, Саудівська Аравія, Туреччина, Китай, Північна Корея та інші впливають на розвитки криз через підтримку різних груп, що призводить до світової напруги і ускладнює пошуки мирного рішення.)
- Гуманітарна проблема (світова криза призводить до досить гострих гуманітарних проблем для усього місцевого населення та, зокрема, біженців, які біжать від жахливих ситуацій в своїх рідних країнах, а також нестабільність у доступі до необхідних ресурсів та нестабільності.)
- Всебічний вплив на світову стабільність (криза у світі дуже впливає на глобальну стабільність через прийняття інколи різних сторін різними країнами у збройних конфліктах, а також через можливий розпал конфлікту на ще більш широкому масштабі через безвідповідальність до вирішення уже існуючої проблеми.)

Усі ці аспекти вказують на уже існуючі кризи і на те, що їх вирішення є першочерговою задачею, їх треба навчитись долати правильно. Також, на сучасному етапі ми можемо зіштовхнутись з новми видами проблем, такими як кібербезпека, кібератаки, кібершпигунство, гібридні загрози, дезінформація та маніпуляція інформацією та в цілому гібридна війна. Ці загрози з розвитком технологій стають все більш розгалуженими та небезпечними, це ж і підкреслює

важливість вдосконалення та розвитку засобі кібербезпеки та національної безпеки. Зворотнім же боком таких загроз є їх різноманітність та еволюції, які потребують постійну проблему у їх постійному вдосконаленні засобів захисту.

Змогу окреслити основні геополітичні процеси надає аналіз низки нещодавніх досліджень та виступів експертів Європи. Вони дослідили які були причини та можливі наслідки повномасштабного вторгнення росії в Україну, а що впливає на хід війни. Ці отримані висновки сприяють ефективній взаємодії з міжнародними партнерами у сфері протидії російському ревізіонізму та припиненню збройної агресії проти нашої держави. У доповіді “Геополітика війни в Україні” повномасштабне російське вторгнення на територію України кваліфікується саме як порушення принципів міжнародного порядку та норм міжнародного права, і те, що це стало найсерйознішим викликом безпеці та всієї міжнародної стабільності ще з 1945 року [4]. Це є злочином агресії та проявом ревізіонізму відповідно до встановлених норм міжнародного та кримінального права, оскільки така поведінка є порушенням фундаментального принципу Статуту ООН. Є значними для системи міжнародної безпеки наслідки вторгнення росії, але вони ще навіть не оприявнились вповні, проте перші висновки очевидними є вже й зараз. Зазначимо те, що західні держави є єдиними в сприйнятті рф, як ревізіоністської держави. За висновками експертів (І.Е. Котулуса та В. Пуштаї)-ревізіонізм росії в Україні не є поодиноким випадком, він є частиною континууму зовнішньополітичних цілей, а також є фундаментальною складовою частиною ресійської державності та спробою проекції сили щодо європейських держав, та й на глобальному рівні [4]. Усі ці вчинки з російської сторони є проявом її імперської політики, а також продовженням радянського імпералізму. Також зауважимо, що дослідники зазначають, що компанії дезінформації в росії є величезною частиною багаторівневої стратегії, вони ретельно розроблені та добре сплановані на те, щоб нав’язати народові власні наративи та ненависть до українського народу [39]. Ні для кого не секрет, що

російська пропаганда намагається виправдати свої жахливі дії низкою фальшивих ідеологічних, історичних та геополітичних аргументів, і це працює. Свої дії вони оправдують тим, що Україна є полем для битви між Заходом та росією.

Ще однією великою загрозою є те, що агресивні країни мають в своєму арсеналі ядерну зброю, про це забути вони не дають. Дослідники RAND Corporation аналізують варіанти поведінки держав-членів НАТО, які можуть і спровокувати напад росії і на них, навіть з можливістю використання ядерної зброї, але лише в результаті ескалації війни в Україні. Країни мають розуміти важливість підтримки нашої країни, поки біда не торкнулась і їх самих. Серед заходів, які можуть зумовлювати такий ризик та мають бути першочергово розглянуті урядами держав-членів НАТО з метою запобігання та зменшення шансу ворожого наступу далі по Європі експерти називають: посилену військову допомогу Україні та поглиблення санкції проти росії, надання нових засобів завдання ударів великої дальності на своді держав-членів НАТО, також посилення в цих державах політичного тиску на росії, а також можливо і залучення добровольців в українську армію з країн НАТО. Також варто вказати те, що RAND Corporation не вважають тригерами можливої ескалації в протистоянні РФ з іншими державами прискорення розширення НАТО та досягнення енергетичної автономії ЄС [4].

Імідж росії про те, що вона має величезну могутню армію було розвіяна та продемонстровано її оперативно-стратегічну неспроможність. З моменту повномасштабної війни стало відомо, що росія не в змозу кинути виклик НАТО. Але в той же час росія має величезні ресурси та кількість людей, які дають їй змогу вести затяжну війну, Україна в цьому ж плані має покладатись на допомогу Західних партнерів, маючи розтягнуті лінії постачання. Ця війна стала поштовхом нових наслідків, які змінюють не лише концепцію безпеки Європи, а й впливає на геополітику майже усього світу. Геостратегічне ж становище РФ погіршується з часом, а вже війна дала поштовх Фінляндії та Швеції до вступу в НАТО. Ця подія

кардинально змінила геостратегічну ситуацію в Північній Європі та зробила будь-яку російську агресію проти НАТО набагато ризикованішою, а також вторгнення продемонструвало те, що ризик війни в самій Європі не зник. Росія веде війну на виснаження, її економіка зазнає величезних збитків, утрачаючи свого найважливішого клієнта-ЄС, який до 2030 року планує досягти енергетичної незалежності від Росії. Проте, за думкою експертів, досягти енергетичної незалежності протягом короткого періоду неможливо, повне ж ембарго на російську газ та нафту може вкрай негативно відбитись на європейській економіці, це може призвести до глибокої рецесії ЄС, що в свою чергу матиме жахливий вплив на бідні країни, оскільки ЄС були та є найбільшим донором міжнародної допомоги у всьому світі. На цьому етапі доцільно вилучити газове ембарго [4].

Якщо прогнозувати подальші події війни в Україні, автори роботи “Геополітика війни в Україні” пишуть, що чинне керівництво ворожої країни не планують відмовлятися від довгострокової стратегічної цілі і далі у війні логістика росії протистоятиме логістиці Заходу [15]. Але, не зважаючи на погрози, росія не наважиться кинути виклик НАТО, натомість вона зусередиться на інших цілях, таких як підтримка допомоги інших країн, медичної та новосної пропаганди та кібер і енергетичних атак. Росія не здатна припинити допомоги Україні Заходом, дивлячись на дестабілізувальний ефект війни світової політики та економіки, автори цієї роботи закликають Захід дотримуватись санкцій проти росії для балансу між збереженням та ефективності власних економічних спроможностей, адже й руйнування економіки Європи не допоможе нікому. Вони також зазначили, що росія має довгострокові геостратегічні цілі, від яких намірів відмовлятися вони не мають, а їх політика ревізіонізму з можливістю використання військових є інструментом досягнення цілей.

Існує велика ймовірність на сучасному тлі, що якби не рекордна сума допомоги для України в розмірі 5366 мільярдів доларів, яка була винесена на конгрес під час голосування у травні, то підстав до критики уряду та його політики

допомоги України під час кризи у всьому світі не було б. Звісно, що це було нормально допомагати Україні 300 мільйонами доларів у рік, але це ж зовсім друге діло, коли така допомога йде кожного дня. Такі ініціативи обурюють народ, який, як він вважає, страждає від величезної критики. Заперечувати не будемо, у світі і справді криза, але не будемо забувати, що ця криза почалась не через допомогу, а через Російську агресію, яка збудоражила весь світ. Фактично, завдяки великому пакету допомоги, Україна вийшла на новий військовий рівень, який перевищує кошти за минулі роки, коли допомога давалась Ізраїлю, Єгипту та Афганістану.

Як ми можемо бачити, існує дуже багато питань, які повинні бути вирішені не Україною, а самими американцями, зокрема в Конгресі та Білому Домі. Також варто зауважити, що на момент ухвалення українського пакету між Конгресом та Пентагоном вже існували певні суперечності на рахунок незалежного нагляду за допомогою. Зокрема, окремі члени законодавчого органу переконані в тому, що оборонне відомство Сполучених Штатів Америки навіть заборгувало їм всі звіти, що стосуються надання мільярдів коштів в рамках так званого Європейського ініціативного стримання, які всеціло націлені на збільшення присутності Америки в Європі після незаконної анексії півострова Крим, і з самого початку вони мали б це зробити перед тим, як отримати в своє розпорядження масштабні суми.

Не можемо згадати те, що в США існує велике занепокоєння, яке говорить про те, що під час голосування за будь який наступний пакет допомоги, який буде важливо Україні прийняти ще до того, як будуть проведені проміжні вибори, таких же голосів проти буде, як ми розуміємо, ще більше [26]. А після всього цього таке питання може навіть загостритись та ускладнитись ще більше. Саме тому, власне, предиденти США традиційно всіма силами намагаються всі свої ініціативи, як найамбітніші, так і найскладніші, проводити саме через Конгрес до тих самих проміжних виборів, вони ж певною мірою є і проміжним перефендумом довіри до глави Білого Дому.

Всі ми розуміємо, що Путінська Росія не загрожує напряму Америці, вона несе

загрозу всій Європі і відповідно до цього виходить так, що саме Європа повина взяти ініціативи та опікунство над Україною. Насправда ця думка почала існувати і набирати свою популярність ще з часів Обіми і президентства Трампа. Тоді ж ходили розмови, що Україна є заднім двориком Європи, і власне саме Європа повинна узяти на себе усю відповідальність за відбудову і захист. Сьогодні ж цю думку посилюють втричі більше витрати Америки на всю Європу та Україну.

Які ж думки американців з цього приводу? Вони, як не дивно, переймаються за себе і під час жахливої ситуації в Україні вони страждають від своїх особистих проблем, таких як висока інфляція, рост цін на пальне, економічні наслідки коронавірусу, від яких, до речі, досі страждає весь світ, американці впевнені в тому, що допомога повинна бути направлена на них самих, а не на Європу, але це так не працює. Такого ж бути не може, щоб уряд Америки дбав про інші далекі країни, такі як Україна, більше, ніж за свою країну насамперед. На їх же думку – Україна це глибоко корумпована країна і кожен долар має бути відслідкованим. І це, як ми розуміємо, стосується не лише військової допомоги, а й фінансової [17]. Звісно, що їх питання є більш нагальними для безпеки самої Америки і їх потрібно патріювати. Зокрема такі питання є про кордон з Мексикою та ворожнеча з Китаєм. Саме ці дві проблеми та загрози для безпеки Америки мають бути вирішеними скоріше і на них мають бути зусереджені всі зусилля. Це наша війна, від якої можуть постраждати усі, США ж зі свого боку не хочуть втягувати свою країну повністю в протистояння двох ядерних держав, тому що конфлікт може вийти зовсім на новий рівень.

Америкаснькі та Європейські дослідники вважають, що ця війна є доволі критичною подією для міжнародної безпеки та порядку, особливо для європейських держав. Також експерти наголошують, що допоміжні заходи європейських держав мають бути поміркованими, вони не мають містити ризику ескалації конфлікту у світовому масштабі. Базуючись на висновках, експерти іноді пропонують суперечливі рекомендації, користі від яких Україні не буде. Не можна

мовчати про те, що такі країни, як Китай та Іран можуть послідувати прикладу терористів та розпочати свою війну. З огляду на це, потрібно якнайшвидше зупинити агресора, і це питання не лише України, а й усього світу. Можливість використання ядерної зброї обидві сторони оцінюють як вкрай низьку, але стурбованість росте на рахунок розширення меж війни, тому й пропонують поступовий і компромісний підхід у політиці щодо агресора, висловлюючи певні певні сумніви з готовності Заходу до достатньо довгої підтримки сурових санкцій та нашої держави в цілому. Дослідники вфактично закликають до виконання вимог росії і повернутись до політики умиротворення. Хоча вони не розуміють і, напевно, не читали історію, де всі ми знаємо, що росія не зупиниться на мирному вирішенні. На сьогоднішній день росія здійснює всі можливі варіанти для своєї перемоги і мирного рішення бути просто не може. Або Україна звільнює всі території та украпляє свою могутність, щоб в росії не було більше і шансу зайти ще один раз, або нічого, тому що іншого варіанту для нас не дано. Ми маємо боротись до кінця. Європа має розуміти, що існує лише один шлях до стримання ворога, а саме його поразка. Звісно, висновки Європейських експертів підходять до того, що війна має бути затяжною, але ситуацію не мають ускладнювати європейські країни та НАТО, ми є щитом, який вони укріплюють та мають продовжувати стільки, скільки часу це займе. Як було заявлено нашим президентом: “Війна закінчиться, коли світ зрозуміє в повній мірі необхідність цього [19].”

Отже, кризи є як і руйнівною силою, так і силою, що об’єднує та укріплює зв’язки та розуміння держав. Усі наведені кризи є небезпечними не лише для України та США, а й для усього світу в цілому. Ці кризи та конфлікти створюють виклики для глобальної стабільності та вимагають спільних зусиль обох країн для забезпечення миру, безпеки та співпраці на цілому міжнародному рівні. Україна та Сполучені Штати Америки активно співпрацюють для вирішення подібних

проблем та конфліктів і з кожної сторони приймаються усі можливі міри для подолання криз.

3.2. Відносини України та США під час російської агресії

Дослідження можемо розпочати як раз з початку анексії та окупації Криму. Збройне вторгнення Росії в Крим та його анексія, що відбулась в 2014 році було оприлюднено заяву тогочасного президента США Барака Обами. Там був заклик для Росії не втручатись в справи Криму. У заяві було зазначено, що президент США був глибоко стурбованим повідомленнями про рухи військових, які були здійснені РФ в середині України. Також було зазначено, що будь яке порушення територіальної цілісності та суверенітету України було вкрай дестабілізуючим і не було ні в інтересах України, ні Європи, ні самої Росії і те, що це було явним порушенням усіх зобов'язань Росії поважати кордони, незалежність та суверенітет України, і звісно ж, міжнародні закони та правила. На той момент країни ще не здогадувались яке справжнє обличчя та наміри має російська сторона. 1 березні 2014 року була проведена телефонна розмова між Бараком Обамою та Путіним, де Обама висловив думку, щодо вторгнення та назвав це порушенням українського суверенітету та територіальної цілісності порушенням міжнародного права. Тоді в хід ступили перші погрози про більшу економічну та політичну ізоляцію Росії, а також її виведення з 40 саміту та G8 [18].

Державний секретар Джон Керрі 2 березня 2014 року засудив вторгнення Росії в Україну в інтерв'ю "Face the Nation". В його заяві було сказано, що це "неймовірний акт агресії", а також він наголосив, що "в 21 столітті ми просто не можемо поводитись, як у 19 столітті і нападати на країни по сфабрикованим причинам". Також 3 березня 2014 року було заявлено речником Ради національної безпеки США Кейтлін Гейден, що США не відправлять свою делегацію з президентом на зимові параолімпійські ігри в Сочі, це було ще одним заходом в

підтримку України, але, як і з британськими діями щодо цього бойкоту, це не мало вплинути на участь країн в самих іграх. Також 6 березня 2014 року був підписаний “Виконавчий наказ 13660” Барак Обамою, що блокував майно певних осіб, що сприяли ескалації ситуації в Україні, а також розширював сферу застосування попередніх санкцій, які були введені цим наказом, включали заморозування активів деяких державних чиновників росії у Сполучених Штатах та включали недопущення їх на територію США.

Було також розглянуто 113-тим конгресом США декілька законодавчих актів, які мали пропозиції для України щодо різних рівнів допомоги та введення санкцій проти тих, хто підриває незалежність та безпеку України, або ж замішані у корупції в Росії або Україні. 3 квітня було повідомлено Міністерством енергетики США російську ядерну корпорацію “Роматом” про призупинення декількох мирних проектів ядерного співробітництва. Колишній президент Дональд Трамп у 2018 році на саміті “Великої сімки” сказав світовим лідерам, що “Крим – російський, бо там усі говорять російською мовою” [15]. Як бачимо, Трамп союзником для України зовсім не був. Більше того, на тому ж саміті Трамп у всіх запитав, чи взагалі вони підтримують Україну, адже, як багато політиків на той момент тримали у себе в голові те, що Україна є однією з найбільш корумпованих країн. На цьому розмови колишнього президента США не закінчились. У серпні 2019 року він вже заявив, що анексія всього Криму, через що було виключено Росію з G8, було помилкою минулого президента Сполучених Штатів Барака Обами, захоплення півострів тоді можна було спинити. На думку самого Трампа, Обама ж був не дуже задоволеним таким розвитком подій, і саме через це він видалив Путіна з цієї “вісімки”. Дискусії були дуже гарячими, тоді ж журналістка заперечила Трампові, що Росія була видалена з Групи восьми саме після анексії Криму, а зовсім не через те, що “Путін перехитрив Обаму” [16]. Після усіх цікавих думок Трампа та зміни президента, наступник Джо Байден, у 2021 році 25 квітня було заявив, що Сполучені Штати Америки продовжують підтримувати

суверенітет і територіальну цілісність України. Також ним було наголошено, що США будуть продовжувати роботу з метою притягнення країни агресора до відповідальності за порушення всіх норм та прав міжнародного права, а також за агресію щодо України.

19 травня 2021 року комітетом з закордонних справ Палати представників Конгресу США було схвалено резолюцію, в якій закріпилась політика США щодо невизнання анексії Криму Росією. Тоді ж така резолюція отримала підтримку конгресменів, як від Демократичної, так і Республіканської партії Сполучених Штатів Америки. Адміністрація США не визнавала та не визнаватиме, ні опосередковано, ні прямо претензії Росії на суверенітет над територією, водами та повітрям Криму, це йшлося в резолюції [22]. Дії Росії є незаперечно жахливими з яких би сторін не подивитись, ще у 2014 році Америкою було порівняно російську агресію з нацизмом, як ми бачимо і сьогодні, ці слова, на жаль, здійснюються. Важливо буде згадати, що у жовтні 2018 року Дональдом Трампом було заявлено, що він допомагає Україні більше ніж будь який попередній президент США, і також він веде дуже жорстку політику з президентом Росії Путіном. Журналісти зазначили, що Трамп не критикував Путіна публічно, а у відповідь отримали висказання: “у нас була дуже складна та дуже хороша зустріч з Путіним і на ній він проявив не аби яку твердість.” Також вказав на те, що під час його правління Україні було надано велику кількість зброї, в тому числі й протитанкову, а адміністрація Обама надавала Україні лише гуманітарну допомогу.

Розібравшись з відносинами та заявами США щодо України до повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року, важливо буде перейти і на це питання. З самого початку повномасштабної війни світ почав бачити усі сторони не лише політики Росії, а й усього народу. Президентом США Джо Байденом було оприлюднено заяву, в якій російське вторгнення було названо “неспровокованим і необґрунтованим”, а також він звинуватив Володимира Путіна у веденні “навмисної війни, яка призведе та вже призводить до катастрофічних втрат людей і

людських страждань”. Байден назвав Путіна “військовим злочинцем”, а на сьогодні весь світ називає Росію “країною-терористом” [13]. Також, додатково Байденом було засуджено олігархів, які підтримали Путіна, заявивши, що і США і Європейські країни знайдуть та заберуть всі їх яхти, їх розкішні країни та приватні літаки. Адміністрацією Байдена також було засуджено рішення Путіна про призведення сил ядерного стримування в стан підвищеної бойової готовності. З того ж часу величезна допомога Україні взяла свій початок. Байден дав заяву, що 800 американських солдатів будуть перекинуті з Італії в Балтійський регіон, наступна дія це 8 винищувачів F-35, які будуть передані з Німеччини до Східної Європи, а також 32 вертольоти Apache, які будуть передані з Німеччини та Греції до Польщі. Однак, президент також заявив, що Америка та її військові не будуть воювати з Росією на території України, вони ж захищатимуть кожен сантиметр територій НАТО. Ллойд Остін, який є міністром оборони США наказав ввести в Європу близько 7000 додаткових військових, а 26 лютого, держсекретарем США Ентоні Блінкеном було заявлено, що Україні буде надано додатково 350 мільйонів доларів військової допомоги для зміцнення їх обороноздатності. Після, 16 березня Байденом було оголошено про додаткові 800 мільйонів доларів США на безпеку України і в сумі на початку повномасштабного вторгнення з початку роботи адміністрації Байдена Україні було надано в сумі до 2 мільярдів доларів.

Усі ці події стали причиною притягнення санкцій проти Росії та Білорусі. Байден твердо заявив, що заморозить усі російські активи в США, а також обмежать використання основних валют Росією, ми можемо назвати такі валюти як долари, євро, фунти та єни. Також було заборонено російським літкам виїждати та використовувати внутрішній повітряний простір США. Це питання, на жаль, зараз послаблюється [14].

Того ж року Міністерством фінансів Сполучених Штатів було вирішено ввести санкції проти 24 білоруських юридичних та фізичних осіб, у тому ж числі проти міністра оборони Білорусі Віктора Хреніна. Санкції були введені по

причини допомоги Білорусі просування війни Росії та надання їй своїх територій для нападу на Україну. Санкції також були введені проти Олександра Лукашенка. Було оголошено, що все майно та інтереси президента Білорусі або його дружини тепер стали заблокованими в країні. 28 лютого США про видворення 12 російських дипломатів з Постійного представництва Росії при ООН, за їх шпигунську діяльність. 3 березня було запроваджено Сполученими Штатами додаткові санкції проти російських осіб, а саме: прес-секретаря Дмитра Пєскова, 19 олігархів та 22 оборонні організації, яких президент америки назвав “побратимами Путіна”, вони усі зіткнулись з візовими обмеженнями для США [19].

У заключенні важливо буде додати, що адміністрація байдена готує нові пакети санкцій проти країни-агресора. Відносини ж між США та Україною під час російської агресії відіграли та відіграють надалі ключову роль у міжнародній сфері, а також у регіональній безпеці. Ми точно можемо заявити, що під час російської агресії, відносини між Україною та США стали тим самим міцним символом підтримки демократії та суверенітету, підсилюючи стратегічне партнерство між країнами у всьому світі та окремих регіонах. Україна має найціннішого союзника з яким ми маємо і надалі налагоджувати усі зв'язки.

3.3. Подальші перспективи співпраці після завершення повномасштабної війни

В умовах відновлення та набування стабільності в регіонах після завершення повномасштабних конфліктів є важливим розглянути перспективи співпраці між Україною та США. Цей період може відкрити нові можливості для розвитку стратегічного партнерства, спільних інтересів та сприяння взаєморозвитку. Звісно, що розвиток міцних зв'язків між Україною та США є цілком реальною, ми можемо

побудувати плідне партнерство, яке буде спрямоване на спільні цілі в сферах дипломатії, економіки, безпеки та всієї гуманітарної допомоги. Можемо зауважити, що важливим кроком у підтримці демократії та зміцненню стабільності у всьому світі та окремих регіонах є вирішення спільних викликів, а також зміцнення відносин між Україною та США. Після завершення війни розвиток відносин може розвиватись у різних напрямках, наприклад:

- Стратегічне партнерство (є можливість поглибити стратегічне партнерство в сферах безпеки, військово-технічного співробітництва та оборони.)
- Економічна співпраця (саме розширення та підтримка економічних зв'язків, які включають інвестиції, торгівлю, спільні проекти в інноваціях, енергетиці та інших галузях.)
- Підтримка демократії та реформ (США можуть надавати поради та допомогу в проведенні реформ в Україні, зокрема в удосконаленні правосуддя, боротьбі з корупцією та зміцненні демократичних інститутів.)
- Дипломатичні відносини (впевнене зміцнення, збереження та розвиток дипломатичних відносин на міжнародних форумах та підтримка України в усіх міжнародних організаціях.)
- Боротьба з загрозами безпеки (ми маємо розвивати спільні дії в боротьбі з кіберзагрозами, тероризмом, глобальним потеплінням та іншими світовими та глобальними проблемами.)

Гуманітарна підтримка (звісно, що надання гуманітарної допомоги сприяє вирішенню гуманітарних криз у регіоні.)

Можемо з впевненістю сказати, що ці дії можуть стати основою для укріплення відносин між США та Україною, вони будуть сприяти стабільності, просуванню дуже важливих глобальних ідей та спільному мирному розвитку. Навіть незважаючи на те, що війна в Україні, на жаль, досі триває, фінансовий світ на теперішній момент активно обговорює можливості для відбудови країни. В рамках Ukraine Recovery Conference у червні уряд України, а також її бізнес та

міжнародні партнери представили своє стратегічне бачення її відбудов, зокрема і роль приватного сектору. Всі наші потреби на відбудову, реконструкцію та відновлення оцінюються в понад 411 млрд доларів. Це величезні цифри, але нашим партнерам відбудова також є дуже привабливою для подальшого співробітництва. Водночас з цим, ще у 2023 році Україна почала потребувати терміново 14 мільярдів доларів на проекти, такі як відбудова та відновлення енергетики, житлових будівель, критично важливої та соціальної інфраструктури, розмінування і базових послуг для найбільш вразливих верств населення. Звісно, очевидно, що потреба фінансування на сьогоднішній день значно перевищує спроможних для України джерел фінансування. Відповідно до цього, важливо буде зауважити та розставити пріоритети, в тому, що першочергово для наших довгострокових перспективах [6].

На сьогоднішній день за різними оцінками за кордон знаходиться близько 7 мільйонів українців і згідно з даними Міністерства економіки, упродовж наступних років на ринок України потрібно буде додатково залучити 4,5 мільйонів людей, або надати всі потрібні місця для емігрантів. Без цих мір забезпечити зростання економіки навіть у межах мінімально необхідних 7-10 відсотків в рік буде дуже складно. За даними Дослідження Центру економічного відновлення, якщо ж половина біженців України, що зараз знаходяться за кордоном, не повернуться, у перспективі 10 наступних років ВВП України втратить 113, або навіть більше млрд доларів з бюджету [28]. Очевидно, що для соціального та в першу чергу економічного відновлення і зростання України першочергово потрібно повернути свої людей додому, надавши усі умови, такі як:

1. Безпека (звісно, що це перемога та переконливі гарантії безпеки у майбутньому.)
2. Житло (будівництво та оновлення пошкодженого житла, яке потребує аж понад ніж 69 мільярдів доларів.)
3. Робочі місця та гарна заробітня плата (економічні стимули для створення нових та розширення вже працюючих бізнесів.)

Наразі Україна опрацьовує 3 джерела фінансування з іноземними партнерами для української відбудови, і ми можемо назвати міжнародні фінансові організації (МФО), заморожені активи РФ та приватні фонди. За різними оцінками, заморожених активів РФ існує на 300 мільярдів доларів, вони знаходяться на територіях держав-партнерів України, вони ж можуть бути передані Україні для фінансування нашої відбудови після закінчення війни [31]. Наразі уряди працюють над визначенням дієвого механізму для реалізації подібної передачі фінансів. На жаль, часові перспективи такого фінансування поки що неможливо визначити. Можемо зауважити, що приватний капітал вказує на сильну цікавість до всіх можливостей, які є обіцяними до відбудови України. Різні інструменти для фінансування розробляються, зокрема можемо назвати такий, як Blended finance, це є поєднання різних напрямків джерел фінансування, таких як: інвестори, цільові фонди та міценати для мобілізації потоків приватного капіталу на проекти відновлення. Звісно ми можемо розраховувати на приватний капітал лише після завершення війни, він стане суттєвим фінансовим гравцем. Фінансові ж ресурси, яка на сьогодні надходять в фонд України і направлені з міжнародних організацій, досі залишаються чи не єдиним доступним для України джерелом допомоги з фінансового плану, вони є спонсорами відбудови навіть у воєнний час, а також спонсують не менш важливі проблеми, як повернення українців додому, а також відновлення енергетичних та логістичної інфраструктури.

Демонстрація найбільшої рішучості у підтримці приватного сектору виказується Європейським інвестиційним банком, Корпорацією фінансового розвитку США, Європейським банком реконструкції та розвитку, а також IFC та МФО. Запуск програм та продуктів призводиться цими міжнародними фінансовими інститутами, вони підтримують Україну сьогодні, а також продовжать в період відбудови [25]. Окрім цього, деякі з МРФ уже мають всі потрібні інструментарії яким саме чином вони будуть сприяти відбудови, ліміти на цей рік уже затверджені. Не можна також обходити стороною ЄБРР, який є

найбільшим інституційним інвестором нашої держави. Сукупний обсяг фінансування, станом на 1 травня 2023 року, становило тоді 18,1 мільярдів євро, вони були виділені Банком України в рамках 532 проєктів. Світовий банк на цей момент мобілізував понад 18 мільярдів доларів екстреного фінансування, зокрема й у гарантіях донорів та зобов'язаннях, для того, щоб подолати руйнівні наслідки війни для суспільства України та всієї її економіки. З цього фінансування до України зайшло понад 18 мільярдів доларів. Дуже вагомою підтримкою є допомога від МВФ [4].

Яка ж роль та можливості є в Укресімбанку? Сьогодні ж цей банк є єдиним фінансовим агентом Уряду України з реалізації та здійснення програм міжнародних фінансових організацій та Уряду України. У співпраці з багатьма фінансовими організаціями, банк має потужну компетенцію в залученні коштів, а також формуванні фінансових продуктів, зокрема в цей список входить довгострокові кредити. На сьогоднішній день Укресім має більше 400 мільйонів доларів за активними програмами МФО, для фінансування бізнесів та громад вони поєднуються з державною програмою 5-7-9. Цей банк є найбільшим кредитором корпоративного сектору на сьогодні, тільки за воєнний 2022 рік було виділено 23 мільярди гривень. Ми точно можемо сказати, що відновлення, а також процвітання України залежить від багатьох факторів, насамперед від того, чи будуть реалізовані нагальні потреби для повернення наших громадян [34]. Це зробити можуть державний Укресімбанк, громади, український бізнес та муніципалітети.

Повернемося до НАТО, Джо Байден вважає, що приєднання України до Північноатлантичного альянсу відбудеться лише після завершення війни, що є цілком логічним, але для нашої держави плюсом це вважати не можна. Але навіть так, США та наші союзники зобов'язались надавати допомогу до того моменту. Такі заключення були винесені Байденем після саміту НАТО у Вільнюсі [11]. Водночас, навіть не залежно від того, що Україна поки не є членом альянсу, вона

має гарантії безпеки на нинішньому етапі, насамперед від США, ну й також від інших країн. Питання про Крим також обговорювалось і у заключенні було винесено, що Крим є не першочерговою проблемою, перед його звільнення є ще багато речей, які мають бути вирішені. Крим дуже важливий, але перед його звільненням, ми маємо розібратись з іншими важливими проблемами. Байдемом було підкреслено, що результати тогочасного саміту G7 надіслали путіну чітке повідомлення, що союзники згуртовані у своїй позиції по захисту та підтримці України, в той же день Байден висловив свою величезну підтримку від лиця США Україні. Цей саміт пройшов 11-12 липня на рівні глав держав, президент України Володимир Зеленський також його відвідав та провів низку двохсторонніх зустрічей і лідерами інших країн. Конгрес же мав терміново вирішити майбутню допомогу Україні. Протягом останніх двох років найбільшим джерелом допомоги Україні є Конгрес Сполучених Штатів Америки. І дотепер зі сторони США було надано допомогу загальної суми близько 113 мільярдів доларів. Однак, з початку осені 2023 року питання подальшої допомоги зі сторони США серед законодавців стало предметом політичного торгу, також питання про велику допомогу Україні стало під загрозу через вибори нового президента США [37]. 20 жовтня 2023 року президент США Джо Байден подав до Конгресу новий запит на те, щоб фінансувати допомогу Ізраїлю, Україні та інших витрат, але Конгрес в свою чергу наполягав на тому, щоб ці два питання було розділено, а після ухвалив рішення зберігти їх разом. Останнім часом у Сенаті ходять розмови на голосування за допомогу Україні, щоб поєднати її із заходами посилення американсько-мексиканського кордону, а також, звісно, запровадження більш суворого законодавства по імміграції, що для них є вже дуже давнім політичним пріоритетом для своєї безпеки та незалежності. Однак, це питання викликало запеклі переговори між демократами та республіканцями, які було названо сенатором Майклом Беннетом як одні з найскладніших за часи його роботи в конгресі. Як було визначено Брукінгсом Джонотаном Каццом, питання про

фінансову допомогу Україні перетворюється з питання стратегії, на зовсім політичне питання для певної групи законодавців.

Як і сподівалось, новий пакет допомоги Україні розглядався в грудні, а також в наступних місяцях і Україна вже отримала ці кошти. На жаль, затвердження наступного пакету допомоги Україні стає просто критично важливим, через те, що США уже вичерпали 95 відсотків ухваленого фінансування, а от без додаткового пакету допомоги для нашої держави, який буде погоджуватись Конгресом, невдовзі не матимуть можливості надавати подальшу підтримку Україні у всіх її необхідних обсягах, тому це питання має бути переглянуте терміново.

Отже, після завершення повномасштабного конфлікту на території України, США та Україна стоять на порозі нового етапу відносин, які будуть спрямовані на спільні дії та цілі, а також на наше міцне партнерство. Цей момент дуже важливо буде використати для зміцнення та побудови взаємовигідних зв'язків у сферах економіки, безпеки, гуманітарної допомоги та дипломатії. Якщо США зараз прикладуть ще більше зусиль на підтримку нашої незалежності, то в майбутньому ми станемо для них одними з найвідданіших партнерів у всіх питаннях. Партнерство може стати важливим стимулом для розвитку та стабільності не лише в окремих регіонах, а й на міжнародній арені. Зміцнення нашої співпраці в усіх названих сферах є ключевими для забезпечення безпеки, миру та просування загальних цідлей в умовах постконфліктного розвитку та реконструкції.

ВИСНОВКИ

Можемо підсумувати, що українсько-американські відносини за декілька останніх років виробили свій імунітет на публічні запити до проблем та, звісно, викриття політиків з обох сторін. Очевидно, що усі проблеми на нашому шляху співробітництва та безпеки ми з часом здолаємо, дивлячись на те, як ми працюємо над цим зараз. Так, як перемога України у цій війні залежить напряду від Сполучених Штатів, варто розглядати багато речей, які можуть бути загрозою цих відносин. Наразі в наших відносинах може спостерігатись розквіт дозованої підтримки, як фінансової, так і гуманітарної. Якими би думками не володіли Штати з приводу ведення війни, народ України для себе вже вирішив, що мова про перемогу йдеться обов'язково з поверненням усіх окупованих територій. Щодо бачення перемоги над Путіним з боку Америки, то частіше за все доводиться чути, що повернення територій, які були захоплені після 24 лютого буде неймовірно складне, що вже говорити за Крим, донецьку та Луганську області.

Ну і як би не було, головне занепокоєння США є не про війну з Росією, а їх економічна ситуація, кокрема мова йдеться про ріст цін та рекордну інфляцію. Це питання на світовому рівні обговорюється набагато частіше ніж те, як зупинити скорим ділом війну, хоча закінчення війни та стабільна економіка на даний момент взаємозаклучні. На жаль, рекація Байдена на війну є програшною перед наступними виборами США, а також воно є ключевим в контексті виборчих перспектив. Поки що ми не знаємо який хід підтримки можемо очікувати після вибора нового президенту Сполучених Штатів Америки.

Що ж робити Україні на цьому етапі? Найголовніше чітко розуміти наші стратегії ведення бою та розробляти не лише план Б, а й бажано В, на випадок різких змін у фінансовому середовищі. Для нас дуже важливо до яких позицій схиляється республіканський виборець і гарною новиною є те, що наразі понад

половина республіканців не хотіли би бачити Трампа в командуванні країною. Всі ми знаємо що обрання Трампа є дуже непередбаченим явищем для цього світу. Але так чи інакше, яким би не був президент, йому потрібно дбати про єдність цілого Заходу в українському питанні, а також єдність американського політикуму. США розуміє, що Україна дійсно варта тієї допомоги, тому що ми стоїмо не лише за свою країну, ми стоїмо за всю Європу. А також, звісно, вона є вигідною всій Європі та США, так як поки що вони платять лише грошами, якщо ж буде негативний фінал, то почнуть платити і своїми Європейськими людськими життями.

Крім того, і в Україні, і в США сьогодні повинні відчувати баланс між зовнішнім та внутрішнім наративом. Такого не може бути, що коли ми є назовні, на рівні офіційних осіб просимо у США більш далекобійну зброю і обіцяємо не стріляти по мирним об'єктам РФ, у той же час розповідаємо українцям як як раз таки по ним і будемо бити.

На сьогодні Україна веде активну дискусію у відносинах із США, а саме, чи достатньо Штати зробили для того, щоб Україна вистояла. Очевидно, що так! Вже на цьому етапі війни ми можемо впевнено винести, що на самі основні успіхи у боях, які зробила Україна безпосередньо вплинуло США, а саме точні ними надані розвіддані, які ж у свою чергу зробили внесок у поразку російських військ під Києвом і надалі нам дуже допомагають. Вистояти для нас- означає перемогти у цій війні! Дійсно, що дозована стратегія допомоги має бути переглянута вже сьогодні, тому що з часом для залучення більшої кількості військових, нам, очевидно, треба більша кількість зброї та боєприпасів. США для нас є основним партнером та Україна, без сумнівів, буде прекрасним партнером та союзником для США і після закінчення війни та нашої перемоги. Перспективи наших відносин є неймовірними і з часом ми готові це показати, якщо США буде продовжувати так завзято допомагати нашій країні!

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Виступ Віце-президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена у Верховній Раді України [Електронний ресурс] : виступ від 8 груд. 2015 р.
Режим доступу:
<https://ua.usembassy.gov/uk/remarks-vice-president-joe-biden-ukrainian-rada-uk/>
2. Володимир Гройсман про підсумки візиту до США: Довіра до України повертається [Електронний ресурс] : Урядовий портал. Режим доступу:
http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=249130386&cat_id=244274130
3. Володимир Кравченко Джеймс Стайнберг: «Ми не продаємо інтересів інших народів», «Дзеркало тижня» № 16 (744), 30 квітня-15 травня 2009
4. Геополітичні аспекти впливу на хід війни РФ проти України [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://niss.gov.ua/doslidzhennya/natsionalna-bezpeka/heopolitychni-aspekty-vplyvu-na-khid-viyny-rf-proty-ukrayiny>
5. Геращенко, А. Публічна дипломатія України: теорія та практика. Київ: Інститут внутрішніх справ (2018).
6. Глава держави провів зустріч із заступником Держсекретаря США. Архів оригіналу за 29 вересня 2014. Процитовано 1 травня 2009.
7. Голікова О. Економічні відносини України та Сполучених Штатів Америки. Київ: ННЦ "ІЕП" (2016).
8. Гуркова Л. Медіапростір України та США: порівняльний аналіз. Київ: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка (2018).
9. Деркач О.В. Механізми формування державної політики України з питань безпеки українсько-російського державного кордону: американський вектор

- О.В. Деркач, Наук. розвідки. з держ. та муніцип. упр. : зб. наук. пр. за заг. ред. В. К. Присяжнюка, В. Д. Бакуменка. К., 2015. Вип. 1. С. 268–277.
10. Досягнуто домовленості про створення Українсько-Американської Комісії зі стратегічного партнерства-Офіційне представництво Президента України. Архів оригіналу за 28 вересня 2014. Процитовано 22 липня 2009.
 11. До України вперше прибуває торгова місія з 12-ти великих компаній США. <http://uprom.info/>. Національний промисловий портал. 26 жовтня 2018. Архів оригіналу за 26 жовтня 2018. Процитовано 26 жовтня 2018.
 12. Дубина, І. Енергетична безпека України: виклики та стратегії. Київ: Центр економічних стратегій (2018).
 13. Заява Віце-президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена під час зустрічі з Прем'єр-міністром України В.Гройсманом [Електронний ресурс] : заява від 15 черв. 2016 р. Режим доступу: <http://ukraine.usembassy.gov/statements/assistance-06152016.html>.
 - 14.3 Угорщини в Україну в рамках навчань зайшла техніка збройних сил США. 11 червня 2015. Архів оригіналу за 12 червня 2015. Процитовано 11 червня 2015.
 15. Костенко Г. Україна та НАТО: проблеми та перспективи інтеграції. Київ: Інститут світової політики (2015).
 16. Пеленський Яр.З. Українська справа у взаєминах межі США і СРСР під час і після Другої світової війни. Сучасність. Р.2. Ч.7. С.77-78.
 17. Про Рішення Ради національної безпеки і оборони від 6 трав. 2015 р. “Про Стратегію національної безпеки України” [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 26 трав. 2015 р. № 287/2015 Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.
 18. Реалії і перспективи стратегічного партнерства США і України. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<https://bintel.org.ua/analytics/realiyi-i-perspektyvy-stratehichnoho-partnerstva-ssh-a-i-ukrayiny/>

19. Сенат США ухвалив резолюцію з погрозами Януковичу і Ко. Архів оригіналу за 22 січня 2015. Процитовано 22 січня 2015.
20. С.П. Галака. Українсько-американська хартія партнерства, дружби і співробітництва 1994 Українська дипломатична енциклопедія : у 2 т. ред. кол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. К. : Знання України, 2004. Т. 2 : М Я. 812 с. ISBN 966-316-045-4.
21. США висловили огиду до рішення української влади задавити Євромайдан. Архів оригіналу за 22 січня 2015. Процитовано 22 січня 2015.
22. НАТО посилює підтримку України за допомогою Комплексного пакета допомоги [Електронний ресурс] : Офіційний Інтернет портал НАТО. Режим доступу: http://www.nato.int/cps/uk/natohq/news_132355.html.
23. На Яворовском полігоні почалися українсько-американські учення “Репід трайдент-2016” [Електронний ресурс] : Інтерфакс Україна. Режим доступу: <http://interfax.com.ua/news/general/352848.html>.
24. Плохій С. Історія України в епоху незалежності. Київ: Факт (2017).
25. У Білому домі підсумували заходи на підтримку і підсилення обороноздатності України. Генеральне консульство України в Чикаго [Електронний ресурс] : Інтерфакс Україна. Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/news-feeds/foreign-offices-news/49231-u-bilomu-domi-pidsumuvali-zahodi-na-pidtrimku-i-pidsilennya-oboronozdatnosti-ukrajini>.
26. У Вашингтоні відбулося урочисте відкриття меморіалу жертвам Голодомору в Україні 1932-1933 рр. Вашингтон, США: Посольство України в США. 8 листопада 2015. Архів оригіналу за 11 червня 2016. Процитовано 21 травня 2016.

27. Українська правда (Субота, 22 вересня 2012, 22:45). МЗС: резолюція Сенату США прийнята за сумнівною процедурою. Архів оригіналу за 26 червня 2013. Процитовано 22 вересня 2012.
28. Українська правда (Субота, 22 вересня 2012, 18:24). Сенат США схвалив резолюцію по Україні. Архів оригіналу за 29 червня 2013. Процитовано 22 вересня 2012.
29. Українська суспільно-політична думка в 20 столітті. Ч.І. Мюнхен, 1983. С.411.
30. Харченко Тетяна (7 листопада 2015). Історична подія: Відкриття у Вашингтоні «Меморіалу Жертвам Голодомору». Голос Америки. Архів оригіналу за 20 травня 2016. Процитовано 21 травня 2016.
31. Чалій, В. Трансатлантичне партнерство: Україна та Сполучені Штати. Київ: Інститут зовнішньої політики (2017).
32. Шевченко, О. Політичні аспекти зовнішньої політики України. Київ: Видавництво "Старого Лева" (2018).
33. Яременко, В. Україно-американські відносини: історія і сучасність. Київ: Видавництво Соломії Павличко "Основи" (2019).
34. Яременко, М. Гібридна війна Росії проти України: причини, сценарії, засоби. Київ: Національний інститут стратегічних досліджень (2017).
35. Яценюк, А. Економіка України в умовах геополітичних та економічних викликів. Київ: Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (2016).
36. Anglo-American Perspectives on the Ukrainian Question. 1930-31. A Documentary Collection. Kingston-Vestal, 1987. P.xxx.
37. Margolin, Arnold. From a Political Diary. Russia, the Ukraine, and America. 1905-1945. New York, 1946. P.41.
38. NATO's practical support to Ukraine [Електронний ресурс] : NATO Liason office in Ukraine. Режим доступу:

http://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/pdf_2016_06/20160615_1606-factsheet-nato-ukraine-support_en.pdf.

39. President Obama Signs Ukraine Freedom Support Act of 2014 President Obama Signs Ukraine Freedom Support Act of 2014 [Архівовано 22 січня 2015 у Wayback Machine.]
40. SEC. 1250. UKRAINE SECURITY ASSISTANCE INITIATIVE [Електронний ресурс] : House Report 114-270 - NATIONAL DEFENSE AUTHORIZATION ACT FOR FISCAL YEAR 2016. Режим доступу: http://thomas.loc.gov/cgi-bin/cpquery/?&sid=cp114wCp79&r_n=hr270.114&dbname=cp114&&sel=TOC_1352704& (Accessed 16 July 2016).
41. Statement by the President on the Ukraine Freedom Support Act. Архів оригіналу за 22 січня 2015. Процитовано 22 січня 2015.
42. United States Senate (22 вересня 2012). S.RES.466. A resolution calling for the release from prison of former Prime Minister of Ukraine Yulia Tymoshenko. Архів оригіналу за 29 червня 2013. Процитовано 22 вересня 2012.